

Univerzita Karlova

Husitská teologická fakulta

Homosexualita – vnímání své vlastní identity

Homosexuality – the perception of your own identity

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Mgr. Jan Karela

Autor:

Vanesa Volhejnová

Praha 2023

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Janu Karelovi za odbornou pomoc, množství cenných a inspirativních rad, podnětů, doporučení a zároveň za velkou trpělivost při konzultacích poskytnutých ke zpracování této práce. Mé poděkování patří také všem respondentům, kteří mi věnovali svůj čas a dovolili nahlédnout do jejich osobních životů a zkušeností. V neposlední řadě patří obrovské poděkování mé rodině a mému partnerovi, kteří mi byli podporou po celou dobu mého studia.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou bakalářskou práci „Homosexualita-vnímání své vlastní identity“ vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 1.8.2023

Vanesa Volhejnová

Anotace

Bakalářská práce se zabývá homosexualitou, a především tím, jak jedinci vnímají vlastní identitu. Teoretická část se zabývá historií homosexuality, kde jsou rozepsány počátky dané problematiky, jaký názor měli lidé v tehdejší době anebo jak se stavěla víra k tomuto jevu. Následující kapitoly popisují současnost, co se od zmíněné doby změnilo, jak lidé vnímají homosexualitu v dnešní době. Jaké postavení má LGBT+ komunita ve společnosti. A s jakými problémy musí stále bojovat lidé s homosexuální orientací.

Praktická část bakalářské práce se skládá z polostrukturovaných rozhovorů, se čtyřmi dospělými respondenty, kteří otevřeně mluví o své sexuální orientaci. Výzkum se zabývá jejich osobními dojmy a prožitky z minulosti. Během rozhovorů jsem také směřovala pozornost na témata jako coming out, podpora rodiny anebo homofobie ve školním prostředí.

Cílem práce bylo zjistit, jak se respondenti vyrovnávali se svou odlišností, zda na jejich vývoj osobnosti měl vliv reakce okolí a jak vnímají současnou podporu společnosti a podobně.

Klíčová slova

homosexualita, homofobie, coming out, sexuální orientace, identita, gay, lesba

Annotation

The bachelor thesis deals with homosexuality, and especially with how individuals perceive their own identity. The theoretical part deals with the history of homosexuality, where the origins of the issue are discussed, what opinion people had at that time or how people's beliefs about this phenomenon were. The following chapters describe the present, what has changed since that time and how people perceive homosexuality today. What is the position of the LGBT+ community in society. And what problems people with a homosexual orientation still have to struggle with.

The practical part of the bachelor thesis consists of semi-structured interviews, with four adult respondents who openly talk about their sexual orientation. The research focuses on their personal impressions and past experiences. During the interviews I also directed attention to topics such as coming out, family support and/or homophobia in the school environment.

The aim of the thesis was to find out how the respondents coped with their difference, whether the reactions of their surroundings influenced their personality development and how they perceived the current support of society, etc.

Keywords

homosexuality, homophobia, coming out, sexual orientation, identity, gay, lesbian

Obsah

Úvod.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 HOMOSEXUALITA	9
1.1 Historie homosexuality.....	9
1.2 Starý zákon vůči homosexualitě.....	10
1.3 Vnímání homosexuality po druhé světové válce u nás.....	12
1.4 Současné pojetí LGBT+ komunity.....	13
1.5 Situace LGBT+ z pohledu práva u nás.....	14
2 IDENTITA	14
2.1 Jádrová pohlavní identita.....	15
2.2 Vývoj identity.....	16
2.3 Práva založená na identitě	20
3 COMING OUT.....	21
3.1 Coming out versus veřejnost	21
4 PARTNERTSVÍ.....	23
4.1 Registrované partnerství neboli partnerské soužití a jeho historie	23
4.2 Evropské modely.....	23
4.3 Registrované partnerství v České republice	25
5 HOMOFOBIE	26
5.1 Příčiny homofobie	26
5.2 Homofobie ve škole.....	27
5.3 Práce pedagogů s homofobními názory studentů.....	28
II EMPIRICKÁ ČÁST	30
6 VYMEZENÍ VÝZKUMU	30
6.1 Cíl výzkumného šetření.....	30
6.2 Volba výzkumné metody.....	30
6.3 Formulace výzkumných otázek.....	31
6.4 Charakteristika zkoumaného vzorku	31
6.5 Kostra analytického příběhu.....	32
6.6 Proces získání dat	32
6.7 Analýza získaných dat.....	33
6.8 Výsledky a interpretace	33
6.9 Diskuze.....	42
Shrnutí	48
Závěr.....	50

Seznam použité literatury	52
Seznam použitých příloh	54

Seznam použitých zkratk

LGBT Hnutí leseb, gayů, bisexuálů a transgender lidí

SOHO Sdružení organizací homosexuálních občanů v ČR

AIDS Acquired Immunodeficiency Syndrome (syndrom získaného selhání imunity)

ČSSD Česká strana sociálně demokratická

KSČM Komunistická strana Čech a Moravy

IPA Interpretativní fenomenologická analýza

Úvod

V současné společnosti je homosexualita vnímána různě v závislosti na konkrétní kultuře, zemi nebo náboženském prostředí. V mnoha částech světa došlo k postupnému posunu směrem k větší toleranci a uznání práv LGBT+ jedinců. Nicméně stále existují oblasti a společnosti, kde jsou tito lidé stigmatizováni a čelí diskriminaci. Z toho důvodu je důležité mluvit o homosexualitě a podobných tématech, aby se podpořila otevřená, tolerantní a inkluzivní společnost, která respektuje různorodost a dodržuje lidská práva všech jedinců.

Bakalářská práce zahrnuje teoretickou i praktickou část. Na začátku teoretické části jsou popsány klíčové pojmy, které je v této problematice důležité znát. Poté následuje historie homosexuality, kde jsou popsány počátky tohoto jevu. Jaké byly postoje lidí v tehdejší době v různých lokalitách a jak se vůči tomu stavěla například víra. Dále jsou zde reflektovány rozdíly vnímání v různých časových osách a progres vnímání homosexuality ve veřejném prostředí. Poukazuji zde na změny v legislativě, či medializační formu podpory. V další kapitole popisuji identitu obecně a jak vnější vlivy mohou mít dopad na její vývoj. V neposlední řadě rozebírám jeden z nejdůležitějších bodů dané problematiky a tím je coming out. Popisuji, co přesně coming out je a jak individuální proces to je pro každého jedince. Dále přibližuji, v čem spočívá jeho jedinečnost, jak je důležitý samotný průběh procesu a jakou moc má reakce okolí pro každého jedince v jeho samotném vývoji. V předposlední kapitole řeším ústavní zákony vůči homosexualitě, z jakého modelu vychází legislativa v naší republice a jaké další modely ve světě existují. Kromě toho srovnávám změny v právních ustanoveních od počátečního vnímání homosexuality až po současnost. Teoretickou část uzavírám kapitolou homofobie, kde se čtenář dozví, z čeho jev pramení a dále promítám, jak probíhá homofobie ve školním prostředí a jaké by měly být prevence, aby k ní nedocházelo.

Práce pokračuje v praktické části, která se zaměřuje na proces smíření s vlastní sexuální orientací a jaký vliv měly reakce okolí. Realizace průzkumu byla provedena polostrukturovaným rozhovorem se čtyřmi respondenty, kteří si prošli sebepoznáním, při kterém narazili na svou odlišnost vůči okolí. V této části respondenti popsali prožitky během sebepoznání, jaké vnější vlivy byly klíčové pro vývoj jejich identity a zda vnímali podporu blízkých v těch nejtemnějších chvílích.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 HOMOSEXUALITA

Pojem homosexualita vychází z řeckého slova *homos*, což znamená *stejný* a latinského *sexus*, neboli *pohlaví*.

S homosexualitou se pojí spousta dalších pojmů jako homosexuální orientace, homosexuální identifikace či homosexuální chování. Ne vždy to však znamená totéž.

„Výraz homosexualita užil poprvé Benkert roku 1869 pro lásku muže či ženy k osobě stejného pohlaví, čímž mínil nejen citový vztah, ale i schopnost sexuálně reagovat na objekt stejného pohlaví, být jím vzrušen, s tendencí uskutečnit s ním pohlavní styk.“¹

Označení gay se vyskytovalo již za středověku a znamená to slovo „šťastný“, tedy daleko dříve, než se začal užívat samotný termín homosexualita, uvádí E. J. Haerberle.²

Slovo lesba vychází ze starověkého pojmu „Lesbos“ – „[...] Staří obyvatelé původu aiolského známi byli nezávazným životem, zvl. ženy láskou nepřírozenou (lesbická láska), avšak neméně osvíceností ducha [...]“³

1.1 Historie homosexuality

Homosexualita je jev, který se objevuje přes staletí a vnímání tohoto pojmu se neustále vyvíjí. Je však důležité si uvědomit, že posuzování starověkých etických předpisů z perspektivy dnešní doby nemusí nutně souviset se způsobem, jakým dnes chápeme homosexualitu jako celoživotní identitu člověka.

V některých kulturách a kmenových společenstvích byly homosexuální aktivity součástí společenského života a považovaly se za běžnou normu. To bylo vnímáno téměř každým členem těchto komunit jako standardní a vůbec ne jako něco výjimečného. Nicméně vnímání homosexuality se v různých kulturách liší, a proto je důležité ji zkoumat i v různých evropských a mimoevropských kulturách.⁴

---

¹ BRZEK, Antonín a Jaroslava PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ. Třetí pohlaví?. Praha: Scientia Medica, 1992. ISBN 80-85526-03-4. str. 19

² Homosexualita – Sociologická encyklopedie. [online]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Homosexualita>

³ Slovník naučný: I.L. Kober, Praha: 1865

⁴ JANOŠOVÁ, Pavlína. Homosexualita v názorech současné společnosti. V Praze: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5. str. 35

Odborná veřejnost ještě nedávno předpokládala, že přírodní národy vnímají homosexualitu jako deviaci, nebo dokonce že v těchto společnostech neexistuje. Avšak s rozvojem teorií sexuality, jako jsou například teorie Sigmunda Freuda, které zahrnují i sexuální odchylky, dětskou sexualitu a proměny v pubertě, začal tento názor ztrácet na významu.⁵

V roce 1951 provedli Ford a Bach studii, ve které zkoumali 76 etnografických společenství. Méně, než třetina měla negativní názor na homosexualitu a považovala ji za něco, co by mělo být potrestáno. Negativní hodnotící perspektiva vedla k různým trestům, které se lišily v závislosti na kultuře a době. V minulosti byly za homosexualitu ukládány různé tresty, které zahrnovaly různou míru krutosti. Tyto tresty se pohybovaly od posměchu a verbálního pohrdání až po nejvážnější trest, kterým byla smrt. Je třeba zmínit dvě historické kultury, Inkové a Aztéci, kde byly za homosexuální aktivity uděleny tresty smrti. To znamená, že pokud by někdo v rámci těchto kultur vykonával homosexuální činy, byl by za to potrestán až nejvyšší možnou sankcí - smrtí. Tento druh trestu za homosexualitu byl tehdy vnímán jako spravedlivý nebo adekvátní podle tehdejších společenských norem a hodnot.

Na druhé straně většina zkoumaných kmenů homosexuální aktivity přijímala a považovala je za součást náboženského sexuálního života mužů. Například u etnik Keraki, Kiwai a kmene Marind Anim bylo sexuální jednání mezi muži součástí rituálu iniciace do dospělosti, kdy byli adolescenti podrobeni styku s dospělými muži.

V současné době můžeme nalézt podobné zvyky a rituály například u Bataků u jezera Toba na severní Sumatře, stejně jako u některých kmenů v Africe a Jižní Americe. Tyto rituály nabývají různých forem, jako je například role chlapců ve věku 7 až 10 let, kteří přijímají sperma jako symbol vstupu do světa dospělých mužů a po několika letech se sami stávají dárce spermatu. V jiných společenstvích jsou muži povinni prožít jak heterosexuální, tak homosexuální vztahy, aby mohli porovnat rozdíly a zvolit si, co preferují.⁶

1.2 Starý zákon vůči homosexualitě

Jisté strukturované formy stejnopohlavních praktik, například vztahy mezi mladším a starším mužem, jsou pozorovatelné v různých částech světa. Tyto jevy jsou známy z

---

⁵ KUČERA, Miloš. Pud u Freuda. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3466-1. str. 26-27

⁶ JANOŠOVÁ, Pavlína. Homosexualita v názorech současné společnosti. str. 35-36

historie a mohou být identifikovány v několika kulturních kontextech. Prvním zmiňovaným místem je starověká Čína, kde existují historické záznamy o stejnopohlavních vztazích, které jsou spojovány s některými kulturními a společenskými praktikami tohoto období. Dalším místem jsou islámské oblasti, kde jsou také doloženy příklady stejnopohlavních vztahů, ačkoli v různých obdobích islámské historie měly tyto praktiky různé významy a hodnocení. Nejznámějším místem, kde se stejnopohlavní praktiky vyskytovaly, bylo starověké Řecko. V řeckém společenství byla homosexualita běžná a často součástí kulturních zvyklostí, umění a filozofie.

V rámci náboženských obřadů, které se týkaly kultu plodnosti, se někdy vyskytovaly i homosexuální praktiky. Nicméně mimo tyto obřady byla homosexualita často považována za odchylku a byla omezena etickými příkázáními.

Například ve starověkém Egyptě se v textu nazvaném "Naučení vezíra Ptahotepa" objevuje jedna z nejstarších zmínek o homosexualitě, kde jsou dospělí muži varováni před sváděním mladých chlapců.

V Mezopotámii se též vyskytovaly stejnopohlavní vztahy a byla zaznamenána mužská prostituce. Avšak židovská pravidla nesouhlasila s těmito praktikami kvůli etickým důvodům.

To je patrné i v Bibli, kde se například píše:

„Kdyby muž spal s mužem jako s ženou, oba se dopustili ohavnosti; musejí zemřít, jejich krev padni na ně.“ (Lv 20,13)

„Budete svatí pro mne, neboť já Hospodin jsem svatý. Oddělil jsem vás od každého jiného lidu, abyste byli moji.“ (Lv 20,26)

„Muž či žena, v nichž by byl duch zemřelých nebo duch věštecký, musejí zemřít. Ukamenují je. Jejich krev padni na ně.“ (Lv 20,27) ⁷

Toto vyvrcholilo až k tomu, že oficiálním trestem za homosexualitu se stalo ukamenování.⁸

Ve starověkém Izraeli nebyla homosexualita akceptována a považovala se za morální a náboženskou poruchu. Starý zákon zmiňuje stejnopohlavní aktivity jako odchýlení Izraele od víry v Boha. V Bibli se setkáváme s popisem homosexuální praxe, nikoliv však s popisem homoerotických citů. Příběh Davida a Jónatana je blízký této

---

⁷ Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih) : český ekumenický překlad. 8. vyd., (1. opr. vyd.). Praha: Česká biblická společnost, 2001. ISBN 80-85810-29-8.

⁸ JANOŠOVÁ, Pavlína. Homosexualita v názorech současné společnosti. str. 37

problematice, protože někteří odborníci spekulují, že Jónatan mohl Davida skutečně milovat jako svého partnera:

„Stýská se mi po tobě, můj bratře Jónatane, byls ke mně pln něhy, tvá láska ke mně byla podivuhodnější nad lásku žen.“ (2.Samuelova 1,26) ⁹

Postoje židovských a křesťanských náboženství se v této otázce neliší a odsouzení stejnopohlavních aktivit se opakuje i v dalších náboženských knihách. Židovství, stejně jako většina starověkých náboženství, se formovalo a rozdělovalo na různé vnitřní proudy s různými názory. V roce 1970 vznikla v Británii a Izraeli organizace židovských homosexuálů s cílem propojování a vzájemného učení. Po roce 1989 existovalo na světě již kolem 30 skupin homosexuálních židů.¹⁰

1.3 Vnímání homosexuality po druhé světové válce u nás

Po druhé světové válce se vyspělé evropské státy začaly zabývat dekriminací homosexuality. V tomto ohledu bylo tehdejší Československo mezi prvními. V roce 1961 byl vydán nový trestní zákoník, který dekriminlizoval homosexualitu. Avšak trestní zákoník upravoval pouze jednání osob starších 18 let, což znamenalo, že sexuální vztah mezi plnoletou osobou a mladší osobou stejného pohlaví byl stále považován za protiprávní jednání.

Přestože došlo ke změně v trestním právu, nebyl to konec omezování svobody pro homosexuály. Stát stále bránil vzniku organizací a nedostatečně informoval veřejnost. Státní bezpečnost měla seznam osob, které byly považovány za homosexuální. Tyto osoby byly sledovány a údajně i využívány státní mocí. Vzhledem k tomu, že státní orgány měly tyto seznamy a sledovaly dané osoby, vedlo to ke vzniku velmi negativního vnímání těchto jedinců veřejností. Homosexuálové byli výrazně odsuzováni a mohli čelit diskriminaci nebo dalším nepříznivým následkům kvůli své sexuální orientaci. Někteří homosexuálové byli nuceni uzavírat sňatky s osobami opačného pohlaví, aby se vyhnuli této sociální diskriminaci.

Homosexuální páry žijící v období totalitního režimu nemohly vyjádřit ani drobný projev lásky veřejně. Skutečná změna přišla až po sametové revoluci v roce 1989, kdy organizace SOHO (Sdružení organizací homosexuálních občanů) v roce 1990

---

⁹ Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih) : český ekumenický překlad. 8. vyd., (1. opr. vyd.). Praha: Česká biblická společnost, 2001. ISBN 80-85810-29-8.

¹⁰ JANOŠOVÁ, Pavlína. Homosexualita v názorech současné společnosti. str. 40

dosáhla novelizace zákona, která snížila věkovou hranici pro legální homosexuální styk na 18 let. Tato změna vyvolala ve společnosti homosexuálů vlnu radosti.¹¹

Homosexualita se postupně stala více viditelnou veřejnou záležitostí a začaly vznikat organizace, které hájily práva této menšiny. Hlavní organizací zastupující homosexuální občany v Česku je SOHO, která se nejen zabývá zastupováním homosexuálních lidí, ale také se zaměřuje na humanitární oblast, jako je prevence nemoci AIDS. Díky postupnému zvyšování viditelnosti homosexuality v médiích se postupně zvýšila i tolerance vůči homosexuálům, zejména mezi mladší generací.

1.4 Současné pojetí LGBT+ komunity

Dnešní lesbická, gay, bisexuální a transgender (LGBT) komunita je převážně tvořena mladšími jedinci a za posledních několik let se setkává s rostoucí veřejnou podporou. Nicméně i přes tento pozitivní trend jsou LGBT lidé stále vystaveni vysokému riziku ohrožení svého duševního zdraví.

Hlavním důvodem je konzervatismus a homofobie, které přetrvávají v mnoha částech světa. V mnoha zemích jednotlivci kvůli své sexuální orientaci nebo genderové identitě čelí vážnému porušování lidských práv. Někteří jedinci jsou dokonce vězněni nebo odsouzeni k trestu smrti pouze kvůli své účasti na homosexuálních aktivitách. Osoby z LGBT+ komunity se denně setkávají s násilím a právně sankcionovanou diskriminací.¹²

Tato situace má nepříznivý dopad na jejich psychické zdraví. Osoby z LGBT+ komunity často čelí vyšší míře úzkosti, deprese a stresu z důvodu skrývání nebo potlačování své sexuální orientace nebo genderové identity. To je způsobeno obavami z násilí, ztráty zaměstnání, sociálního vyloučení nebo ztráty rodinné podpory. Toto utlačování a stigmatizace může způsobit vážné negativní důsledky pro jejich psychické zdraví a celkovou kvalitu života.

---

¹¹ SEIDL, Jan. Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti. Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-585-6. str. 324-325

¹² Mental Health in Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender (LGBT) Youth, Stephen T. Russell and Jessica N. Fish: Annual Review of Clinical Psychology 2016 12:1, 465-487

1.5 Situace LGBT+ z pohledu práva u nás

Je důležité zmínit některá práva, která se týkají homosexuality a která jsou stále předmětem diskuse. V České republice stále probíhá diskuse ohledně možnosti uzavření manželství mezi stejnopohlavními páry a s tím souvisejících dalších problémů.

V minulosti bylo pro homosexuály téměř nemožné žít otevřeně a svobodně. Teprve od roku 1961 není homosexuální chování osob starších 18 let trestným činem. V roce 1991 byla homosexualita vyškrtána ze seznamu nemocí a o 15 let později bylo přijato zákonem registrované partnerství. Však i toto uznání muselo projít dlouhým procesem rozhodování. Bohužel od toho okamžiku nedošlo k žádným zásadním změnám. Navzdory schválení registrovaného partnerství však nebylo toto partnerství zahrnuto do nového občanského zákoníku, který vstoupil v platnost v roce 2015, a bylo schváleno s explicitním zákazem adopce. Je patrné, že stále existují určité problémy a nedostatky v právním uznání a ochraně osob s homosexuální orientací a stejnopohlavních párů v České republice.

Diskuse o manželském sňatku, adopci a dalších aspektech práv LGBT komunity pokračuje, a je důležité pokračovat v úsilí o dosažení plné rovnosti a spravedlnosti pro všechny bez ohledu na jejich sexuální orientaci.¹³

2 IDENTITA

Pojem "identita" má svůj původ v latinském slově "identicus", což znamená "totožný" nebo "stejný". Často je tento termín spojován s pojmy jako osobnost nebo individualita.

„Identita osobnosti je definována jako „nezbytná podmínka bytí každé konkrétní osoby“ nebo jako „podmínka být sám sebou a nikým jiným“. Lidská identita je kombinace biologických i psychických, vrozených i získaných individuálních i specifických vlastností a schopností vnímat sám sebe.“¹⁴

Rodová identita představuje niterný a zcela osobní aspekt lidské osobnosti. Skládá se z rysů spojených s pohlavím, které jedinec vnímá jako své vlastní. Tato identita zahrnuje i prvky spojené s rolí, kterou přijímá ve shodě s vnitřními prožitky. Tyto projevy jsou obvykle vnímány jako autentické a vyjadřují samotnou podstatu jedince, sladěnou s jeho já. Některé aspekty genderové identity se však nemusí projevit

---

¹³ SLOBODA, Zdeněk. Dospívání, rodičovství a (homo)sexualita. [Praha]: Pasparta, [2016]. ISBN 978-80-88163-09-1. str. 49-50

¹⁴ RAK, Roman, Vašek MATYÁŠ a Zdeněk ŘÍHA. Biometrie a identita člověka ve forenzních a komerčních aplikacích. Praha: Grada, 2008. Profesionál. ISBN 978-80-247-2365-5. str. 39

navenek. Na druhou stranu, genderová role zahrnuje často i vnější projevy, s nimiž se jedinec neidentifikuje úplně. Některé takové projevy mohou být motivovány sobectvím nebo snahou přizpůsobit se sociálním normám. Někteří jedinci mohou mít vlastnosti, které jsou považovány za typické pro opačné pohlaví podle širokých společenských norem, ale jejich základní pohlavní identita většinou odpovídá jejich biologickému pohlaví.

Genderová identita může být jako celková osobní identita, jedinečná a specifická. Avšak v širším kontextu společnosti závisí individuace na určitých podmínkách. Pro tento proces je nezbytná tolerance ze strany společnosti, která umožní existenci různorodých identit. Když jsou k dispozici různé alternativní vzory identity, podporuje to aktivní formování identity u zbývající populace.¹⁵

2.1 Jádrová pohlavní identita

Vnitřní emocionální pocit, který má jedinec ohledně toho, zda se cítí být mužem, ženou nebo jinou genderovou identitou. Tento pocit je hluboce zakotven v osobnosti a je totožný s tím, jakým pohlavím se jedinec cítí a jakým pohlavím se identifikuje. Je to jedna z nejzákladnějších složek naší osobnosti a začíná se formovat již v dětství. Děti si postupně uvědomují svou jádrovou pohlavní identitu, což je klíčové pro rozvoj jejich sebeuvědomění a vytváření pevného pohlavního vědomí.

Podle Smolíka jsou komponenty, které ovlivňují celkovou identitu muže a ženy, následující:

1. **biologické pohlaví,**
2. **jádrová pohlavní identita,** která se týká základního vědomí jedince o svém zařazení do skupiny mužů nebo žen
3. **pohlavní identita v širším slova smyslu,** která se týká toho, jak jedinec vnímá a definuje sám sebe jako člena dané skupiny (což se ve skutečnosti odkazuje na genderovou identitu).
4. **genderová role,** která vyjadřuje psychosexuální identitu v chování.

Jádrová pohlavní identita má pevný biologický základ, na rozdíl od genderové identity, která často podléhá změnám. Jádrová pohlavní identita je v průběhu života

---

¹⁵ JANOŠOVÁ, Pavlína. Dívčí a chlapecká identita: vývoj a úskalí. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2284-9. str. 42

neměnná, což naznačuje, že je více spojená s biologickým pojmem "pohlaví" než s kulturním pojmem "rod".¹⁶

2.2 Vývoj identity

Dospívání je důležitým obdobím ve vývojovém procesu identity jedince. Projevuje se zkoušením nových možností, začleňováním různých prvků vlastního vnímání sebe a představ o vlastním charakteru, které tvoří celistvou odpověď na otázku "kdo jsem?".¹⁷ Bývá to v podstatě přemostění mezi dětstvím a dospělostí a tím pádem se toto období značí jako nejdynamičtější životní přeměna, která zasahuje do všech částí osobnosti jedince.¹⁸ Pojetí vlastní identity je klíčovým faktorem při vývoji osobnosti v adolescentním období. Mladí lidé musí rozhodnout, jakou podobu důležitých aspektů své identity si zvolí a s touto volbou se ztotožnit. Mohou však také zkoumat další možnosti, které by se jim mohly jevit lákavější nebo snadněji dosažitelné.

Všechny změny, které nastávají během dospívání, mají svůj individuální význam. Komplexní transformace vlastního charakteru ovlivňuje způsob, jakým se dospívající vnímá. Během adolescence se jedinec snaží najít nový způsob vnímání a definice svého já, a to s ohledem na jeho význam a stabilitu. V tomto období získává nové dovednosti, přebírá nové role a sociální postavení, a musí se rozhodnout, jakým způsobem je přijme a jakým způsobem je zahrne do své identity. Proměny spojené s dospíváním představují výzvu a nabízejí možnost dalšího rozvoje, a záleží na každém jednotlivci, jak je využije. Způsob, jakým si vytváří vlastní identitu, závisí na dosažené úrovni kognitivních schopností, emocionální zralosti a také na procesu socializace. S potřebou nového definování sebe sama souvisí snaha o lepší poznání vlastního já. Potřeba orientace už v této době není uspokojena pouze poznáním vnějšího světa, mladí lidé se stále více zaměřují i na svou vlastní osobnost, jejíž transformace přirozeně přitahuje jejich pozornost.

Dospívající jsou ovlivňováni k přehodnocení svého vnímání o sobě prostřednictvím skutečných proměn, jako je změna jejich fyzického vzhledu, emocí, myšlení a dalších aspektů. Toto se děje bez ohledu na jejich vlastní vůli a dokonce i v

---

¹⁶ JANOŠOVÁ, Pavlína. Dívčí a chlapecká identita: vývoj a úskalí. Str. 43

¹⁷ VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie: dětství a dospívání. Vydání druhé, doplněné a přepracované. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1. str. 452-458

¹⁸ ŽALOUĐÍKOVÁ, Iva. Změny v psychice a chování u dospívajících ve věku 11-15 let. Duha: Informace o knihách a knihovnách [online]. 2013, 27(1) [cit. 2023-08-04]. ISSN 1804-4255. Dostupné z: <http://duha.mzk.cz/clanky/zmeny-v-psychice-chovani-u-dospivajicich-ve-veku-11-15-let>

případech, kdy by preferovali zachování svého dětinského stavu. V každém případě jsou postaveni do situace postupné proměny a nejistoty, se kterými se musí nějak vyrovnat, a to vyžaduje určité úsilí. Je jisté, že jejich transformace probíhá po určitou dobu a musí být zpracována nejen kognitivně, ale také emocionálně. V oblasti emocí se jedná především o sebe-přijetí. Dospívající by měli přijmout sebe sama ve své nové a často nedokončené a proměnlivé podobě. Nejistota a nespokojenost se sebou samým jsou v této fázi běžné, a v důsledku toho nejsou neobvyklé ani problémy s akceptací sebe sama.¹⁹ Sebe-přijetí zahrnuje nejenom hodnocení vlastní osoby, včetně reálného a ideálního obrazu svého já, ale také emocionální propojení s vlastní osobou. Sebeláska je vyjádřena úrovní spokojenosti či nespokojenosti s vlastním já.²⁰ Hodnocení sebe sama adolescentů se v průběhu tohoto vývojového období mění a bývá nižší nebo realističtější než předtím, i když pokles nemusí být příliš výrazný.

Změna vnímání sebe sama a pojetí vlastní identity souvisí s rozvojem kognitivních procesů. Schopnost abstraktního myšlení umožňuje dospívajícím překročit hranice současné existence a usilovat o budoucí, hypotetickou definici sebe sama. Tato schopnost také ovlivňuje jejich schopnost přemýšlet o různých možnostech, které sice ještě nenastaly, ale nejsou vyloučeny. Tento způsob uvažování stimuluje snahu o změnu vlastní osobnosti a sociálního postavení, protože vede k novému hodnocení reality. Dospívající si dokážou představit atraktivnější alternativy, než je ta současná. Jejich myšlení jim umožňuje překonat omezení současné skutečnosti a dát těmto úvahám nějaký obsah. Jsou si vědomi toho, jakými by mohli být, i když zatím nejsou. Výsledkem takového přístupu je vytvoření požadovaného nebo dokonce ideálního obrazu sebe sama na jedné straně a zvýšená kritičnost vůči tomu, co je nyní, na straně druhé.

Mnoho adolescentů nedokáže správně posoudit ani svou vlastní výšku či hmotnost a mají představu, že jsou příliš tlustí, příliš malí atd. Orientace v oblasti vlastní psychiky je samozřejmě mnohem obtížnější. Introspekce, která se začíná rozvíjet právě v adolescenci, umožňuje nový způsob sebepoznání zaměřený na obsah vlastního vědomí, pocitů, prožitků a myšlenek. Objevení vlastního vnitřního světa se dokonce považuje za hlavní přínos dospívání. Mladší děti se nezajímají o své vnitřní projevy. Svě vlastní pocity nevnímají jako něco znepokojujícího, ale spíše je akceptují v jejich

---

¹⁹ VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie: dětství a dospívání. Vydání druhé, doplněné a přepracované. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1. str. 452-458

²⁰ MICHALOVÁ, Zdeňka. Sebe-pojetí. Metodický portál: Články [online]. 04. 04. 2007, [cit. 2023-08-04]. Dostupný z WWW: <<https://clanky.rvp.cz/clanek/1259/SEBEPOJETI.html>>. ISSN 1802-4785.

většinou jednoduché podobě. Protože o svých pocitech zpravidla často nemluví s ostatními lidmi, mají dojem, že všichni ostatní si myslí a prožívají téměř to samé. Pokud jsou ve stejné situaci a ovlivňují je stejné vlivy. Proto může být nový obraz vlastní psychiky dospívajícího chaotický a nejasný.

Dále podle Vágnerové dospívající potřebuje v orientaci ve svém introspektivním poznání nalézt určitý řád. Nejčastěji se tak děje sdílením pocitů s vrstevníky, předáváním zkušeností skrze cizí příběhy (filmové i literární) a méně často prostřednictvím rozhovoru s dospělými. Dospívající nejsou zvyklí tato témata s dospělými diskutovat, a proto si mohou myslet, že oni sami nemají podobné problémy. Výsledky sebepoznání nejsou vždy zcela akceptovány a dospívající nemusí být spokojeni ani s touto oblastí. Jejich výkyvy nálad a proměnlivé myšlení jsou často zdrojem nejistoty a oni se tomu různými způsoby brání (popíráním, únikem do fantazie atd.). Na druhé straně však mohou tyto výkyvy poskytnout impuls pro vlastní rozvoj a korekci nežádoucího, a tak mají i pozitivní význam.

Dospívající získávají informace o sobě samých od ostatních lidí nebo pomocí srovnávání s jinými lidmi. Potřebují najít svou identitu a nejjednodušší je ji definovat tím, čím nejsou. Aktivní tvorba nové identity začíná odmítnutím původních vzorů a hledáním jiných, které jsou aktuálně atraktivnější.²¹ Existuje specifický způsob, jakým lidé přijímají identitu nazývaný "antiidentifikace". V tomto případě jedinec záměrně jedná opačně, než ostatní lidé kolem něj očekávají. Může to být způsob, jakým vyjadřuje svůj odpor vůči konvencím a nátlaku okolí. Avšak ve skutečnosti tímto způsobem pouze kopíruje chování druhých a nedává si práci najít vlastní cestu nebo identitu. To znamená, že i když se zdá, že odporuje ostatním, ve skutečnosti jen následuje jejich vzory a nevyjadřuje svou vlastní jedinečnost.²²

Veškeré informace, které dospívající získávají o sobě samých, zpracovávají odlišným způsobem než dříve. Přemýšlejí o různých aspektech své osobnosti ve vzájemných souvislostech a chápou je jako součást komplexního sebepojetí. (Mladší děti považují tyto aspekty za nezávislé jednotky, mezi nimiž nepředpokládají žádné vztahy. Rozlišují různé varianty sebepojetí podle toho, co je typické pro konkrétní vztah nebo situaci. Jsou schopny charakterizovat samy sebe protichůdným způsobem,

---

²¹ VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vydání druhé, doplněné a přepracované. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1. str. 452-458

²² PETERKOVÁ, Michaela. *Adolescence*. <http://www.psychotesty.psyx.cz/> [online]. Jaroměř: © Michaela Peterková, 2008 [cit. 2023-08-04]. Dostupné z: <https://www.psychotesty.psyx.cz/texty/adolescence.htm>

například "jsem chytrý, ale jsem i hloupý", a nepřijímají to jako něco zvláštního.) Dospívající si jsou vědomi případných rozporů ve svém sebehodnocení a snaží se je nějak sladit. Jsou schopni zpracovat tyto rozpory a nesrovnalosti do celkového obrazu sebe sama. Výsledkem jejich úvah je povědomí o vlastní komplexitě. Nejasnost představy o sobě sama je důvodem snahy zjistit, kým vlastně jsou.

Krom toho také vědí, že ostatní lidé je mohou posuzovat různými způsoby, které se mohou značně lišit od jejich vlastního názoru. Jsou si vědomi, že tyto názory mohou mít různý význam v závislosti na konkrétních okolnostech. Navzdory určitému kolísání se sebepojetí se staršími adolescenty stává konzistentnější a rozmanitější.

Jak dále Vágnerová uvádí důležitou součástí sebepojetí je vztah k sobě samému. Emoční prožitky přispívají k poznání sebe sama, k uvědomění vlastní individuální specifčnosti a odlišnosti od ostatních. V období adolescence prochází postupnou změnou. Na začátku sebeúcta klesá a později, v souvislosti s rozvojem nových schopností a potvrzením vlastních kvalit, opět narůstá. Sebeúcta dospívajícího zahrnuje dvě složky: aktuální pocity a bazální sebeúctu, která vychází z osobních zkušeností, jež získal během svého dosavadního života. Na začátku dospívání kolísá zejména aktuální sebeúcta. Ta závisí na tom, jak se nejistý a citlivý adolescent cítí v daný moment a jak ho ovlivnily náhodné události, kterým zatím nedovede dostatečně odolávat kvůli své obecné nejistotě. Sebeúctu ovlivňují pochybnosti, které souvisí s přesvědčením, že ostatní je neberou vážně. Pokud je dospívající nejistý, obtížně odliší, které reakce jeho okolí jsou odezvou na jeho vlastní chování nebo vzhled a které jsou dány náhodnými vlivy nebo jsou způsobeny osobností interakčního partnera.²³

Rozdíl mezi ideálem a skutečností často vyvolává frustraci, ale zároveň podněcuje snahu a úsilí, které by mohlo vést k dosažení alespoň částečného přiblížení k ideálu. Nově získané zkušenosti postupně upravují představu dospívajícího směrem k realističtější variantě. Tímto způsobem se vyvíjí nová individuální identita, kterou Erikson nazývá ego-identitou.

Někdy mohou být, zejména v období přechodu mezi ranou a pozdní adolescencí, dospívající zranitelnější než děti, které přijímají všechno dění jako nezměnitelnou skutečnost a nepředpokládají, že by na tom mohly něco změnit. Ke konci adolescence se jejich představa o sobě stabilizuje a stává se stále méně ovlivnitelnou situacemi a

---

²³ VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie: dětství a dospívání. Vydání druhé, doplněné a přepracované. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1. str. 452-458

výkyvy. V této fázi většina lidí ví, kým jsou nebo jaký je jejich charakter, i když jejich identita ještě nemusí být zcela definitivní.²⁴

Pohlavní identita je představa, kterou jedinec získává výchovou o sobě samém jako muži nebo ženě. Osoba může souhlasit se svým biologickým pohlavím a zároveň nemá povinnost přijímat všechny spjaté funkce s daným pohlavím.²⁵

2.3 Práva založená na identitě

Ano, každý jedinec by měl mít právo vybrat si svou vlastní sexuální identitu a vyjádřit svou sexualitu v souladu se svými přesvědčeními a touhami. Coming-out, tedy otevřené sdělení své sexuální identity, by mělo být respektováno a podporováno.

V současné době se skutečně setkáváme s tím, že mnoho společenských skupin nemá problém se sexuálními menšinami, pokud zůstávají v utajení. Jakmile je sexuální identita veřejně projevna, mohou se objevit problémy a předsudky. Homosexuální jedinci jsou někdy nuceni skrývat svou sexualitu ve veřejném prostoru.

Nicméně v dnešní době dochází k postupnému nárůstu tolerance a akceptace různých sexuálních identit. Jedinci mají čím dál snazší možnost otevřeně se vyjadřovat a nemusí se podřizovat tlaku veřejnosti, která diktuje, která sexuální identita je normální a která nikoli.

Termín "queer" pochází z angličtiny a původně znamenal "podivný" nebo "zvláštní". Původně byl používán pro označení homosexuálů. Postupem času však homosexuální aktivisté přijali tento termín a odstranili z něj negativní konotace. Později byl termín "queer" rozšířen na všechny identity, které se odchylovaly od heterosexuální normy.

Queer koncept zahrnuje myšlenku, že jedinec není povinen překračovat konvence a začleňovat se do určitých forem chování spojených s danou identitou. Je dostačující, že jedinec svou identitu vnímá jako osobní popis nebo profil, nikoli jako něco závazného. Identita je něco, co jedinec získává od společnosti. V queer konceptu nejde o to, aby se nikdo nemusel podřizovat určitým standardům, protože to je prakticky nemožné ve světě plném různorodosti. Jde však o to, aby každý měl co největší svobodu

---

²⁴ VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie: dětství a dospívání. Vydání druhé, doplněné a přepracované. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1. str. 452-458

²⁵ HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. Psychologický slovník. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-x. str. 222

a možnost volby. Dokonce i pokud se jedinec neztotožňuje s žádnými existujícími standardy skupiny, stále má právo vytvořit si vlastní skupinu s vlastními normami.²⁶

3 COMING OUT

Jedná se o etapu osobního uvědomění, během níž jedinec začíná odhalovat svou sexuální orientaci. Tento proces často nastává v adolescenci, ale není omezen pouze na tento věk a může se projevit i později v životě.

Existuje několik důvodů, proč se to může stát, například převzetí sociálního modelu z předchozí generace, podle kterého se jedinec řídí, a až v pozdější fázi života si uvědomí, zda je opravdu šťastný v souladu s tímto modelem.

Proces coming outu můžeme rozdělit na dvě fáze, které se skládají z pěti částí, které jednotlivec postupuje chronologicky a mohou se vzájemně prolínat.

Zjištění reality o své orientaci a její přijetí

- a) **Precoming out** – osoba si uvědomuje svou nestejnost, ale nedokáže ji popsat
- b) **Vlastní coming out** – V tomto období začíná jedinec pojmenovávat svou odlišnost. Jeho vlastní sexuální identitu nemusí ihned přijmout, ale po určité době si ji uvědomí, a nakonec ji přizná sobě i ostatním lidem.

Organizace života v jejím souladu

- A) **fáze explorace** – první sexuální zkušenosti a experimentování
- B) **fáze partnerství** – tvoření delších sexuálních a partnerských vztahů
- C) **fáze integrace** – utvrzení pozice jedince ve vnějším světě, dohotovení hodnot²⁷

3.1 Coming out versus veřejnost

Individuální zpracování procesu coming outu se liší mezi jednotlivými jedinci. Někteří se s touto situací rychle smíří, zatímco jiní s tímto procesem velmi zápasí. Vliv na to může mít fáze života, ve které si osoba začíná uvědomovat svou odlišnost. Pokud se to děje v raném věku, kdy jedinec stále navštěvuje základní a střední školu, může to pro něj být zvláště náročné.

Je zjevné, že v určitém okamžiku uvědomění si své identity jedinec nedokáže uchovávat své tajemství jen pro sebe. Opatrně hledá osobu, které by se mohl svěřit. Reakce druhé osoby může mít obrovský vliv, kladná odezva posiluje sebevědomí dotyčného, zatímco negativní reakce může zpomalit jedincův osobní rozvoj. I když

²⁶ FAFEJTA, Martin. Sexualita a sexuální identita: sociální povaha přirozenosti. Praha: Portál, 2016. str. 122-210

²⁷ JANOŠOVÁ, Pavlína. Homosexualita v názorech současné společnosti. str. 20-21

jedinec obdrží několik pozitivních reakcí a jednu negativní, negativní odezvu si zapamatuje a má to významný dopad na jeho výběr důvěryhodných osob.

Velká část lidí přijme jedince, zejména pokud jsou to dlouholetí přátelé, rodinní příslušníci nebo kolegové z práce. Samozřejmě existují výjimky, a proto je na začátku nejlepší věřit pouze jedinému důvěryhodnému jedinci.²⁸

Proces veřejného odhalení (coming out) představuje skutečně náročný úkol, vyžadující velkou odvalu a sílu. Jak již bylo zmíněno, v prostředí blízkých přátel může být tento proces jednodušší. Naopak, odhalení vlastní sexuální identity před rodinou bývá často obtížné. Otcové a obecně muži vykazují větší odpor v akceptování odlišné sexuální identity, zejména u svých synů. Existují známé případy, kdy dospívající děti byly umístěny do institucionální péče, pouze kvůli odmítnutí ze strany rodičů z důvodu homosexuality. Stejným důvodem mohlo vznikat nepříjemné a nepřátelské prostředí v domácnosti, které mohlo vést k útěku z domova.²⁹

Negativní reakce na odhalení homosexuality u dítěte nebývají časté a obvykle nejsou trvalé. Většinou se stává, že rodiče nevědí, že je jejich dítě homosexuální, a jakmile to překvapivě zjistí, musí se s tímto faktem vypořádat. V některých případech může být reakce rodičů negativní, ale často se časem zmírňuje. Jelikož se s novou skutečností vyrovnávají a začínají lépe chápat a akceptovat identitu svého dítěte. Důležité je vytvářet podporu a otevřený dialog, aby se rodina mohla společně vyrovnat s novou situací a posílit vzájemnou lásku a porozumění.

Proces přijetí a vyrovnání se s touto situací může být obtížný pro obě strany. Rodiče procházejí svým vlastním procesem vyrovnávání, který je vždy individuální. Nejvlivnějšími faktory jsou přítomnost obou rodičů v rodině, jejich osobnostní rysy, například míra dominance a hysterie, a samozřejmě náboženský vliv.

I když jsou rodiče obecně empatictí a tolerantní, může být pro ně stále náročné a těžké přijmout oznámení, že jejich dítě je homosexuální. To je způsobeno tím, že si uvědomují, že jejich dítě bude pravděpodobně čelit obtížím, šikaně a nepřijetí z okolí. Tento fakt je pro ně náročný, neboť chtějí, aby jejich dítě bylo šťastné. Navíc si uvědomují, že se pravděpodobně nedočkají vnoučat od svého potomka, což může být dalším zklamáním a emocionální výzvou, kterou musí překonat.

---

²⁸ PROCHÁZKA, Ivo. Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe. Brno: STUD, 2002. ISBN 80-238-8850-1.

²⁹ SLOBODA, Zdeněk. Dospívání, rodičovství a (homo)sexualita. [Praha]: Pasparta, [2016]. ISBN 978-80-88163-09-1. str. 79-81

Rodiče, a zejména ti, kteří čelí coming outu svého dítěte, často pociťují vinu. Kladou si otázky, zda něco udělali špatně při výchově, zda selhali jako rodiče, nebo dokonce obviňují své děti. Je však důležité, aby tuto informaci přijali jako fakt a akceptovali ji, protože nikdo a nic neovlivnilo sexuální orientaci jejich dítěte. Je to součást jeho identity a osobnosti, kterou nelze ovládat nebo měnit. Klíčové je projevit podporu, porozumění a lásku k dítěti v této nové fázi jeho života.³⁰

4 PARTNERTSVÍ

Partnerství v období dospívání je charakterizováno rozmanitým spektrem chování a vývoje jedinců, které zahrnuje různé koncepty krátkodobých i dlouhodobých vztahů a může se projevovat jak v romantickém, tak v přátelském kontextu.

4.1 Registrované partnerství neboli partnerské soužití a jeho historie

Zákon o registrovaném partnerství je určen pro homosexuální páry, kteří touží žít společně dlouhodobě ve vlastní domácnosti a mít přístup k dalším právům a výhodám, které jsou ve společnosti přidělovány pouze manželským párům.

Registrované partnerství se liší od manželství. Jedním z rozdílů je, že registrované partnerství nezahrnuje rodičovství a výchovu dětí. Tuto skutečnost si uvědomují zástupci homosexuální komunity a další politicky aktivní jednotlivci a usilují o změny, které by umožnily určitou formu naplnění podobně jako u manželství.³¹

Dánsko bylo první zemí, která do své legislativy zavedla zákon o registrovaném partnerství. Tato legislativní inovace inspirovala další země k následování a přijetí podobných opatření. Existují různé varianty tohoto modelu, přičemž se rozlišuje severský model, který je považován za první a nejvýraznější, následovaný mírnějším francouzským modelem a radikálnějším nizozemským modelem.

4.2 Evropské modely

Severský model

První zemí, která přijala zákon o registrovaném partnerství, bylo již zmíněné Dánsko dne 11. října 1989. V této počáteční fázi zákona bylo uzavření registrovaného partnerství povoleno pouze dánským občanům a nebylo umožněno, aby si pár adoptoval dítě. Od roku 1999 bylo umožněno registrované partnerství i cizincům, kteří v Dánsku

---

³⁰ PROCHÁZKA, Ivo. Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe.

³¹ JANOŠOVÁ, Pavlína. Homosexualita v názorech současné společnosti. str. 60-61

žili minimálně 2 roky. Adopce byla povolena pouze v případě, že se jednalo o dítě jednoho z partnerů.

Následující zemí, která přijala tento institut, bylo Norsko v roce 1993. Zákon měl téměř shodnou podobu jako v Dánsku, s výjimkou toho, že v Norsku nebyla povolena adopce dětí homosexuálními páry.

Ve Švédsku je možné uzavřít registrované partnerství od roku 1995. V roce 1999 byla vytvořena funkce ombudsmana, který se zabývá otázkami sexuální diskriminace. Od roku 2003 je ve Švédsku také povolena adopce dětí homosexuálními páry.

Finsko přijalo tento zákon v září 2001, avšak homosexuálním párům nebyla umožněna adopce dětí.

Měsíc před Finskem přijalo registrované partnerství také Německo. V Německu mohou páry mít stejné příjmení. V oblasti sociálního a zdravotního pojištění a dědictví se uplatňují stejné zákony jako v manželství. V nemocnicích mají registrovaní partneři právo na informace o svém partnerovi. V případě úmrtí jednoho z partnerů se nájemní právo převádí na druhého partnera.

I česká vláda projednávala návrhy, které byly inspirovány severským modelem.

Nizozemský model

Nizozemský model představuje momentálně nejradikálnější přístup a potvrzuje princip, že manželství by nemělo být omezeno pouze na heterosexuální páry.

V Nizozemsku existuje možnost uzavřít smlouvu o soužití pro homosexuální páry od roku 1979. Od 1. dubna 2001 mají tyto páry právo uzavřít manželství, a také je jim umožněna adopce dětí, což je povoleno i jednotlivcům. Od 1. ledna 2001 zde platí také zákon, který zaručuje oběma ženám stejná rodičovská práva v případě narození dítěte u sňatého páru dvou žen.

Francouzský model

Francouzský model partnerského soužití se vyznačuje historickou rolí Francie jako první země, která dekriminlizovala stejnopohlavní sexuální chování v dospělosti za vlády Napoleona I. Od té doby se tento institut nazývá Pakt solidarity a je dostupný jak pro homosexuální, tak heterosexuální páry. Navíc je otevřen i členům rodiny, kteří spolu žijí ve společné domácnosti. Před přijetím tohoto paktu některá francouzská města vydávala certifikáty o soužití, které umožňovaly heterosexuálním i homosexuálním párům, kteří žili více než rok spolu, některá sociální práva.

Podobný model platil nedávno také v Belgii, avšak od roku 2003 mají stejnopohlavní páry možnost uzavřít manželství, přestože adopce dětí pro ně stále není povolena.

Rakousko například až do roku 2002 rozlišovalo věkovou hranici pro sexuální styk u heterosexuálních a homosexuálních jedinců, než byl tento zákon zrušen.

Ve Španělsku a Švýcarsku se stejnopohlavní páry mohou registrovat pouze v některých provinciích.

Ve Velké Británii dosud neexistuje žádný zákon, který by se přímo věnoval této problematice, avšak současná vláda přistupuje k tématu spíše pozitivně. V některých částech Británie mají homosexuální páry již některé výhody v oblasti sdíleného bydlení a daňových záležitostí.

Registrované partnerství pro stejnopohlavní páry zůstává stále nemožné v Maďarsku, Itálii a Rumunsku, přičemž homosexualita je například v Bulharsku stále trestná.³²

4.3 Registrované partnerství v České republice

U nás v České republice bylo registrované partnerství úspěšně zavedeno 1. července 2006 po čtrnáctiletém úsilí. Na prosazení těchto právních předpisů, které měly za cíl řešit otázky homosexuálních párů, se podílelo Sdružení organizací homosexuálních občanů (SOHO) a později Gay iniciativa v ČR.

Jedním z prvních politiků, který vyzval k podpoře zákona o registrovaném partnerství a práv homosexuální menšiny, byl bývalý předseda ČSSD a prezident republiky Miloš Zeman. Nicméně první návrh tohoto zákona byl zamítnut vládou Václava Klause.

Nakonec se podařilo prosadit tento zákon za podpory vlády ČSSD, KSČM a Unie svobody-DEU, a to přes výrazný nesouhlas prezidenta Klause.

Po úspěšném schválení se během prvního měsíce 49 stejnopohlavním párům podařilo vstoupit do registrovaného partnerství, a během celého roku tohoto období se registrovalo 235 párů.

Při desetiletém výročí v roce 2016 dosáhlo registrované partnerství počtu 2322 párů, z toho 1525 byly gay páry a 797 byly lesbické páry.³³

---

³² Historie homosexuality – 2. část – Zvláštní duše. [online]. Dostupné z: <https://unique-soul.webgarden.cz/temata/historie-homosexuality-2-cast>

³³ GAY.INICIATIVA.CZ. [online]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=74>

5 HOMOFOBIE

„Obava z homosexuality a homosexuálních osob, která může vést k pocitům odporu, nepřátelství až nenávisti a může se stát základem pro odmítající, zesměšňující či ubližující chování vůči homosexuálním lidem nebo vůči lidem, u nichž je homosexualita předpokládána; v současné době se pojem homofobie používá pro označení uvedených pocitů a chování vůči všem skupinám osob, které nejsou heterosexuální či se jinak vymykají genderovému řádu, tzn. gayové, lesby, bisexuální a transsexuální lidé; homofobie je sociální fenomén, který má původ v genderovém uspořádání společnosti“³⁴

5.1 Příčiny homofobie

Naše společnost je založena na principu komplementarity a dichotomie, který předpokládá rozdělení téměř všech aspektů do dvou skupin, například muži a ženy, přičemž ženy jsou vnímány jako nositelky hlubších emocí a muži jako technicky zdatní. Ideální komplet těchto dvou skupin je vnímán jako ideál společnosti. V rámci tohoto ideálu je považována heterosexuality za ideální a jakákoli odlišná sexuální orientace je vnímána jako anomálie.

Odlišnosti a odchylky od tradičních normativních vzorců mohou v lidech vyvolávat pocit nejistoty, nedůvěry a někdy dokonce mohou být vnímány jako hrozba nebo zdroj strachu. V minulosti byla homosexualita považována za negativní, špatnou nebo dokonce za nemoc. Toto kontroverzní vnímání homosexuality přetrvává v určitých společenských kontextech dodnes, i když moderní společnosti se stále více zaměřují na toleranci a respektování různorodých sexuálních orientací.

Odstranění těchto předsudků je obtížné kvůli jejich zakořenění v genderovém řádu, kde existují stereotypy a očekávání, jak by se měla "správná žena" nebo "správný muž" chovat, včetně jejich sexuální orientace. Pokud jedinec nesplňuje tyto stereotypy, často čelí šikaně a odmítání.

V rámci genderových stereotypů můžeme rozlišovat dvě formy homofobie, které mají odlišné příčiny:

- a) Negativní postoje vůči lidem, kteří otevřeně projevují svou homosexualitu, bisexualitu nebo transsexualitu.

---

³⁴ SMETÁČKOVÁ, Irena a Richard BRAUN. Homofobie v žákovských kolektivech: homofobní obtěžování a šikana na základních a středních školách - jak se projevuje a jak se proti ní bránit : doplňkový výukový materiál pro ZŠ a SŠ včetně didaktické aplikace tématu. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISBN 978-80-7440-016-2. str. 9

- b) Negativní postoje vůči lidem, kteří odlišně vystupují nebo se odchyľují od tradičních představ o "správném muži" a "správné ženě" vzhledem nebo chováním, a jsou proto veřejností označováni za homosexuály nebo lesbičky.

Příčinou těchto negativních postojů je jednak sexuální orientace a sexuální chování jednotlivce (v prvním případě), a jednak využívání homosexuality jako prostředku pro projev negativního postoje vůči odlišnému jedinci (v druhém případě). Obě tyto situace mají společné to, že znevýhodňují a devalvují lidi s odlišnou sexuální orientací od heterosexuální normy.³⁵

5.2 Homofobie ve škole

Určité děti, zejména chlapci, kteří neprojevují tradiční mužské chování a nemají zájem o soutěžení o moc nebo dominantní postavení ve třídě, jsou často náchylnější k šikaně založené na homofobii. To znamená, že jsou terčem šikany a obtěžování od svých vrstevníků kvůli jejich chování nebo zájmu, který neodpovídá tradičním očekáváním "mužnosti". Takovéto obtěžování může být založeno na předsudcích a stereotypních představách o mužském chování a vlastnostech, což může mít negativní dopad na psychické i sociální blaho těchto dětí.³⁶

V naší společnosti a ve školním prostředí existují různé formy homofobních předsudků a genderových stereotypů, což znamená, že lidé mají negativní názory nebo postoje vůči osobám s jinou sexuální orientací nebo genderovou identitou. Tento jev se projevuje nejen mezi studenty ve třídě, ale i mezi učiteli a ve vztazích mezi pedagogy a studenty. Homofobní a genderově stereotypní postoje mohou ovlivňovat vzájemné vztahy, vnímání a komunikaci mezi jednotlivci ve školním prostředí a může to vést k diskriminaci, šikaně nebo nepříznivému zacházení vůči těmto osobám.

Nicméně hlavní problematikou se stávají vztahy mezi spolužáky, které lze rozdělit podle souvislosti s formálním nebo neformálním kurikulem.

V rámci formálního kurikula by homofobní problematika neměla nalézt své místo, neboť výukové programy kladou důraz na respektování každého jednotlivce bez výjimky. K dosažení tohoto cíle přispívají určité informace, které odhalují pochybnosti

---

³⁵ SMETÁČKOVÁ, Irena a Richard BRAUN. Homofobie v žákovských kolektivech: homofobní obtěžování a šikana na základních a středních školách - jak se projevuje a jak se proti ní bránit : doplňkový výukový materiál pro ZŠ a SŠ včetně didaktické aplikace tématu. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISBN 978-80-7440-016-2. str. 17-19

³⁶ JANOŠOVÁ, Pavlína. Vybrané psychologické souvislosti genderu v prostředí školní třídy. Časopis Pedagogika. 2008, roč. LVIII, č. 4, s. 337-349. ISSN 0031-3815.

ohledně genderových stereotypů a homofobních předsudků. Dále zahrnují přímé formování postojů žáků. Avšak dosud pedagogové nemají dostatek materiálů, které by jim pomohly realizovat takovou orientaci ve výuce.

Důležitým aspektem je také druhý příklad kurikula, který do značné míry ovlivňuje interakce ve školním prostředí, včetně atmosféry mezi pedagogy, vztahů mezi pedagogy a studenty a postojů v rámci studentských kolektivů. Metody, s kterými škola funguje, mohou mít vliv na homofobní problematiku v daném prostředí. Jednou z možností je přístup zaměřený na pozitivní zásahy, kdy pedagogové aktivně oponují homofobním předsudkům a ukazují je jako něco nepřijatelného a nepřipustného. Na druhé straně může být vliv negativní, pokud učitelé připouštějí či dokonce podporují tyto genderové stereotypy.³⁷

5.3 Práce pedagogů s homofobními názory studentů

Pro pedagogy je důležité si uvědomit, že statisticky vzato ve všech třídách se nachází minimálně jeden student nebo studentka s homosexuální orientací, nebo někdo, kdo si není jistý svou orientací. Homosexualita se odhaduje u 4 % celkové populace, což znamená, že téměř každý pětadvacátý jedinec se s tímto projevem setkává.

Je proto vhodné, aby studenti byli seznámeni s tím, že existují různé plnohodnotné životní styly, včetně života bez partnera či života v sexuálních menšinách. Škola v tomto případě má příležitost podnítit studenty, aby při formování vlastní identity nepodléhali mediálním stereotypům.

V rámci této problematiky by měli pedagogové podporovat studenty ve smyslu reflexe a poznávání. Skutečností je, že pokud si jedinec uvědomuje vlastní jedinečnost, lépe dokáže přijmout odlišnosti u ostatních lidí.

Pro zdokonalení individualizace je prospěšné, když jedinec vyjde ze svého obvyklého rámce a získá tak příležitost nahlédnout na situace z jiné perspektivy. Příkladem tohoto přístupu ve školství může být forma hry. Tento způsob se často využívá v různých karnevalech, křesťanských masopustních průvodech nebo při židovských oslavách svátku Purim, kde je možnost experimentovat s identitami, včetně těch genderových.

---

³⁷ SMETÁČKOVÁ, Irena a Richard BRAUN. Homofobie v žákovských kolektivech: homofobní obtěžování a šikana na základních a středních školách – jak se projevuje a jak se proti ní bránit: doplňkový výukový materiál pro ZŠ a SŠ včetně didaktické aplikace tématu. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISBN 978-80-7440-016-2. str. 20-22

Další možností, jak předcházet homofobii ve třídách, je diskutovat o lidech v přírodních společenstvích s odlišnými psychosexuálními identitami. Následně se s žáky může probírat, jaké byly důvody pro tuto jedinečnost a zdůraznit, že tato odlišnost jim pomáhala lépe porozumět daným situacím nebo v případě problémů objevit unikátní řešení.

Samozřejmě existuje celá řada dalších aktivit, které lze využít i pro jiné problémy ve třídách, ať už se jedná o etnickou nebo náboženskou problematiku apod..³⁸

---

³⁸ Janošová, Pavlína a Fífková, Hana. Nestandardní genderová identita u žáků základní školy. Speciální pedagogika: Časopis pro teorii a praxi speciální pedagogiky, 2009, 19(3), s. 238-252. ISSN 1211-2720.

II EMPIRICKÁ ČÁST

6 VYMEZENÍ VÝZKUMU

6.1 Cíl výzkumného šetření

Tato bakalářská práce se zaměřuje na zkoumání toho, jak homosexuálně orientovaní jedinci vnímají a chápou svou vlastní identitu, jak tento aspekt ovlivňuje vztahy s rodinou a přáteli a jak působí na jejich prožívání v různých situacích ve společnosti. Hlavním cílem výzkumného šetření bylo zjistit, jak jednotlivci prožívali proces uvědomění si své sexuální orientace, jak dlouho trvalo, než se s tím vyrovnali, nebo zda to přijali okamžitě jako nedílnou součást svého já. Dalším cílem bylo zmapovat, jak jejich okolí reagovalo na jejich odhalení sexuální orientace a jakým náročným situacím museli tito lidé čelit v důsledku své identity.

6.2 Volba výzkumné metody

Tento výzkum byl proveden prostřednictvím kvalitativního průzkumu. V rámci kvalitativního přístupu jde zejména o hloubkové a kontextuální prozkoumání určitého zeširoka definovaného jevu, aby bylo možné získat co nejvíce informací. Na základě těchto informací se následně formulují teorie, které však nelze zobecňovat. Zjištěné poznatky platí pouze pro zvolený výzkumný vzorek.³⁹

Jako průzkumnou metodu jsem zvolila polostrukturovaný rozhovor, který zahrnuje otevřené otázky. Základní dotazy jsem předem připravila a pokládala je všem respondentům. Následně jsem kladla doplňující otázky na základě individuálních reakcí respondentů. Přepis jednoho z těchto rozhovorů, samozřejmě s písemným souhlasem respondenta, je k dispozici v příloze.

Otázky jsem vytvářela s ohledem na několik témat, na která jsem se chtěla ve výzkumu zaměřit: uvědomění si vlastní sexuální orientace, prožívání této situace, reakce okolí a vztahy s rodinou a přáteli. Postupovala jsem systematicky, začala jsem rozhovorem týkajícím se momentu, kdy si jedinec uvědomil svou sexuální orientaci, a poté jsem pokračovala otázkami o rodině, přátelích a celkovém prožívání dotyčného jedince. V další části rozhovoru jsem se ptala na zkušenosti s homofobií a závěrečná otázka se týkala zastoupení homosexuality v médiích a politice.

Otázky, které byly použité v rozhovoru:

---

³⁹ ŠVARŤÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0. str. 13-24

- 1) Kdy sis poprvé uvědomil/a svou sexuální orientaci?
- 2) Jaké to v tobě vyvolalo pocity?
- 3) Napadlo tě, že bys svou sexuální orientaci skrýval například alespoň za bisexuální?
- 4) Zkusil/a jsi i heterosexuální vztah? Nikoliv nutně sexuální styk.
- 5) V návaznosti na tvé uvědomění si jiné orientace, kdy došlo k prvnímu coming outu, a kdo byl tím, komu si se svěřil/a?
- 6) Bylo to hodně těžké se svěřit, jak dlouho si s tím otálel/a?
- 7) Jakou roli hrál strach?
- 8) Jaká byla reakce při prvním coming outu, s kterou jsi se setkal/a a jaký to mělo vliv na vztah s tímto člověkem?
- 9) Jak na to reagovala rodina (přátelé, kolegové), pokud to již ví?
- 10) Setkal/a jsi se někdy s homofobií mířenou na tvou osobu, s posměšky, šikanou?
- 11) Jak vnímáš současnou podporu společnosti, respektive medializaci homosexuality?

6.3 Formulace výzkumných otázek

Pro vypracování empirické části jsem si stanovila tyto výzkumné otázky:

- 1) Kdy a jakým způsobem si respondenti začali uvědomovat možnost jiné sexuální orientace?
- 2) Jak se respondenti vyrovnávají s uvědoměním si své odlišnosti a jak reaguje jejich okolí?

6.4 Charakteristika zkoumaného vzorku

V rámci tohoto průzkumu se šetření zúčastnili čtyři respondenti, z toho dvě ženy a dva muži. Nejmladšímu z respondentů bylo v době průzkumu 20 let a nejstaršímu 23 let. Všichni respondenti studují na vysoké škole.

Tabulka č.1: složení výzkumného vzorku

	Pohlaví	Věk	Dosažené vzdělání	Aktuální činnost
Respondent č.1	muž	20	středoškolské	studium VŠ
Respondent č.2	žena	23	středoškolské	studium VŠ
Respondent č.3	žena	22	středoškolské	studium VŠ
Respondent č.4	muž	22	středoškolské	studium VŠ

6.5 Kostra analytického příběhu

Přijetí odlišné sexuální orientace je složitý proces, který může být ovlivněn mnoha faktory. Některé z hlavních faktorů, které mohou mít vliv na to, jak jedinec přijme svou odlišnou sexuální orientaci, zahrnují například kulturní a společenské normy. V některých kulturách a společnostech je odlišná sexuální orientace stigmatizována nebo odmítána. Společenský tlak, názory rodiny, přátel a komunity mohou ovlivnit, jak se jedinec cítí ohledně své sexuality a zda ji přijímá nebo potlačuje. Proto je pro jedince důležité pocíťovat podporu ze svého okolí. Podpora a pochopení ze strany blízkých lidí mohou hrát klíčovou roli v procesu přijetí. Když se jedinec cítí akceptován a respektován, je pravděpodobnější, že bude více sebevědomý a pozitivnější vůči své sexuální orientaci. Ze všeho nejdůležitější je ovšem sebeuvědomění a přijetí své vlastní identity. Jedinec se může potýkat s otázkami o své identitě a cítit potřebu porozumět svému sexuálnímu projevu. Důležitou roli v procesu sebepoznání hraje věk a životní etapy. Mají vliv na to, jak rychle jedinec přijme svou odlišnou sexuální orientaci. Mladší lidé mohou čelit většímu tlaku a nepochopení, zatímco s postupem času a získáváním zkušeností mohou vybudovat větší sebejistotu a sebevědomí.

6.6 Proces získání dat

Respondenty jsem oslovila prostřednictvím sociálních sítí s žádostí o účast v mém výzkumu. Domluvili jsme si schůzku dle potřeb respondentů, chtěla jsem, aby se cítili co nejkomfortněji, a proto si prostředí volili povětšinou sami. Rozhovory se tak odehrávaly u respondentů doma, v kavárně či přes online hovor. Před započítím rozhovoru jsem se stručně představila, přiblížila téma práce a cíl výzkumu. Dále jsem respondenty informovala o nahrávání rozhovoru, požádala o jejich souhlas a také o svolení použít tyto záznamy v mé bakalářské práci, samozřejmě se zajištěním jejich

anonymity. Poté jsem každého z nich požádala o doplnění základních informací jako je věk, vzdělání a bydliště. Následně jsme se přesunuli k samotným otázkám. Každému z respondentů jsem položila jedenáct totožných otázek, avšak na základě jejich odpovědí se objevily další zajímavé a doplňující dotazy. Rozhovory byly zaznamenány zvukově, což umožnilo plynulý a přirozený průběh, aniž bych musela jejich odpovědi přerušovat z důvodu zápisu. Respondenti byli ochotní a otevřeně odpovídali na všechny otázky a vyjadřovali se k tématu citlivě a upřímně.

Délku rozhovoru jsem odhadovala na zhruba 30-50 minut. Nejkratší rozhovor trval 25 minut a nejdelší 45 minut.

6.7 Analýza získaných dat

Analýzu získaných výpovědí od respondentů, které jsem získala během polostrukturovaných rozhovorů, jsem provedla tím způsobem, že jsem ze všech nahrávek vytvořila přesné textové přepisy. Následně jsem přepisy opakovaně studovala a začala si všimnout různých podobností, ale také odlišností mezi jednotlivými výpověďmi. Poté jsem si vytvářela poznámky týkající se společných prvků, různých shod a rozdílů.

Volila jsem metodu interpretativní fenomenologické analýzy (zkráceně IPA) k prozkoumání získaných informací. Na rozdíl od tradičních kvantitativních přístupů v psychologii nám IPA umožňuje pochopit lidské zkušenosti na individuální úrovni, zajímá nás, jak jednotlivci přisuzují svým zkušenostem význam v konkrétních situacích a jak tento význam vzniká. IPA se jeví jako vhodný přístup pro zkoumání kvalitativních dat, pokud chceme popsat a interpretovat způsob, jakým jedinec přisuzuje daným zkušenostem význam. Je užitečná zejména v případech, kdy zkoumáme netradiční skupiny lidí, specifické situace nebo získáváme data z neobvyklých zdrojů.⁴⁰

6.8 Výsledky a interpretace

Uvědomění si své sexuální orientace

Uvědomění si své orientace je velice důležitý proces k vytváření vlastní identity. Každý z respondentů cítil při tomto jevu zmatek a nejistotu. Důvodem byla jistá odlišnost od standardu společnosti. Proto jsem považovala za důležité se zeptat, jak a kdy pocítili odlišení se od ostatních lidí ve svém okolí.

---

⁴⁰ ŘIHÁČEK, Tomáš, Ivo ČERMÁK a Roman HYTYCH. Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6382-2. str. 9

3 ze 4 respondentů odpověděli, že na svou rozdílnost přišli v pubertě.

Respondent č. 1: *„Pak třeba v cca 14 letech už jsem nad tím začal přemýšlet, že to je prostě divný, dívat se na gay porno. Začal jsem si uvědomovat, že to je něco, co je ve společnosti „nenormální“. A v tuhle chvíli jsem nechtěl, aby to tak bylo, tak jsem koukal na hetero porno atd. A pak mi to bylo jasné, když jsem se poprvé zamiloval do někoho cca v 16 letech. To už mi bylo úplně jasné, ale snažil jsem se to skrývat.“*

Respondent č. 2: *„No ono to asi tak nějak od jakživa cítíš, že tam je něco jinak. Třeba když jsme jezdili na campy, tak já už koukala spíš po holkách, ale to nevíš, co to je že jo, co to znamená. Já nevím, asi ve 14-15 letech jsem si řekla že to asi není úplně normální podle standardů společnosti. A v 16 jsem to asi řekla poprvé nahlas někomu. Ale v těch 14 jsem poprvé cítila, že je něco jinak, ale nedokázala jsem to pojmenovat.“*

Respondent č. 4: *„Svoji orientaci jsem si asi poprvé uvědomil ve čtrnácti letech, když se mi líbil můj spolužák a takhle to v podstatě celé začalo. Že já jsem si prostě říkal hmm i like him, ale asi to nebylo takový, že by mě přitahoval jako sexuálně ani nic, prostě jsem chtěl být jenom s ním chtěl jsem být jako on, oblíkat se jako on. A pak když jako takhle vzpomínám na nějakou první věc takhle, tak si vzpomenu, když mě srazilo auto a musel jsem jet do nemocnice, tak jako na dva týdny. A byl jsem na pokoji s jedním klučinou, který mi dával jakoby jeho mobil, kde jsem mohl hrát hry a já nevím, co jsem jakoby k němu cítil, ale cítil jsem k němu takový jakoby komfort a nevím, jestli to bylo, jakože byl pro mě atraktivní, nebo nevím.“*

Výše zmínění respondenti začali vnímat svou odlišnost až po tom, co se jim začal líbit daný člověk. Z tohoto uvědomění byli však zmatení a moc nechápali, co se jim právě v životě děje, nedokázali tento jev pojmenovat. Důvodem bylo, že ve svém okolí vnímali, že chlapeci mluví hlavně o dívkách a dívky zas o chlapcích. Proto vnímali sebe jako ty, co vybočují z normy.

Poslední respondent došel k uvědomění ze stejného důvodu jako všichni předešlí, začal cítit lásku vůči druhé osobě. Jediným rozdílem, kterým se liší od ostatních je, že na svou sexuální orientaci přišla až v pozdějším věku.

Respondent č. 3: *„Já si to připustila fakt až v těch 20. Byla jsem z toho hrozně zmatená. Úplně poprvé asi když jsem se jako fakt poprvé zamilovala do holky s tím, že jsem*

předtím chodila s klukama. Pak mi vlastně začalo docházet takový to „nojo, vždyť mně se líbily holky už předtím“. Já jsem třeba měla kluka a už v té době se mi hrozně líbila jedna holka, ale já jsem to jako nebrala nějak vážně protože jsem to prostě brala, jakože to je nesmysl vždyť tady mám toho kluka, tak se mi nemůže líbit holka. Pak jsem se rozešla s tehdejšími přítelem a on mi v rámci hádky napsal něco jako tobě se snad líbí holky a možná v tu chvíli mi došlo, že asi fakt jo.“

Každý z výše uvedených respondentů na začátku uvědomění si své identity začal raději tvrdit, že je bisexuál než homosexuál. Zmíněné rozhodnutí respondentů identifikovat se jako bisexuálové místo homosexuálů v počáteční fázi uvědomění si vlastní sexuální identity lze vysvětlit prostřednictvím interakce dvou klíčových faktorů: sociálního tlaku v rámci společnosti a zároveň vnitřního konfliktu a introspekce, během kterých respondenti zažívají neustálou nejistotu a hledání sebe sama.

Respondent č. 1: „*To bylo právě poprvé v životě, když jsem to někomu naznačil. Byly jsme na festivalu, tak jsem byl úplně vyplej a furt jsem opakoval kamarádce, že miluju jednoho konkrétního člověka. A ona jakože já vím, já vím a já že no nevíš. Takže jí to došlo. Tak jsme se o tom bavili, ale já jsem byl takovej, jakože ne jsem na holky, nevím. To bylo období, kdy jsem se hodně bavil s jednou holkou a všichni si mysleli, že ji miluju. Když jsem se bavil s kamarádkou o klucích vždy jsem házel hlášku „ale vždyť víš, že se mi líbí holky“, protože jsem se za to styděl. A ona mi řekla to je v klidu, můžeš být bisexuál. Tak jsem řekl, že asi teda jsem.“*

Respondent č. 2: „*Já jsem to asi i na začátku říkala, že jsem bisexuál místo přímo lesby. Ale v tu dobu to asi tak bylo, že bych byla schopná být s klukem, ale postupem času se to překlenulo, že chci už být jen s holkou.“*

Respondent č. 3: „*Já jsem poprvé něco měla s tou holkou, do který jsem se zamilovala a hned druhý den jsem to řekla mámě. A vlastně u toho byla i babička s dědou (smích). To bylo trochu šílený. A mamce jsem jako zezáčátku říkala, že jsem asi teda bi, protože se mi jako hrozně líbí kluci atak. A mamka ta mě pak docela jako všude outovala sama. Ona se tím až jako tak chlubila. Tak jsem byla jako mami prosím tě, nemusíš to všem říkat, jakože mně to nevadí, ale zase ta holka taky není úplně vyoutovaná veřejně. Tak jsem nadále říkala, že jsem bisexuál, pak jsem mamce řekla, že asi nejsem úplně bi, že asi už nechci kluka. A už se tím vůbec neskrývám, nemám problém to říct na první setkání, jakože já jsem teplá.“*

Respondent č. 4: „*Já si pamatuji na jednu situaci, kdy jsem byl u kamaráda s počítačem, protože jsme dělali na školním projektu a on mi tam našel gay porno. Takže on byl překvapený a snažil se mě přemluvit, že jako nejsem na kluky, že mě přece zná. No, a tak mi pustil hetero porno prostě. A já jsem byl jakože joo, to je super, pecka. Takže asi ne vyloženě, že bych si sám řekl, že to budu skrývat, ale zároveň jsem říkal že jako se mi líbí i holky a kluci ani tolik ne, takže já nevím.*“

Je zajímavé zmínit, že 2 ze 4 respondentů prožili i heterosexuální vztah, který zahrnoval milostný i sexuální styk. Oba zmínění respondenti byly ženy.

Respondent č. 2: „*Zkusila jsem i hetero vztah i sex (smích). Dala jsem tomu šanci. A jako první sex dobře, to je vždy na hovno žejo. Ale potom ikdyž jsem třeba byla s nějakým klukem venku, tak jsem se cítila spíš jako kluk já než on. A to bylo divný, to jsem si říkala nooo, to nepůjde.*“

Respondent č. 3: „*Já jsem dřív normálně chodila s klukama a třeba ten první vztah ten byl takovej, tam mě to ani nenapadlo, že bych mohla být na holky. Pak jsem byla s tím druhým a tam se mi začala právě líbit ta jedna holka se kterou jsme teď kámošky. Tam už jsem o tom začala uvažovat, já už jsem jí tenkrát i psala opilá, že je můj největší girl crush atd. A ona pak měla někde koncert a ten můj kluk mi říkal, tak jí jdi pozdravit a já byla že ne ježiš seš normální, to nemůžu. Tak v tu chvíli jsem si začala říkat aha? Tak možná? Ale to je blbost. Ale s těma klukama jsem fakt normálně chodila a nepřišlo mi, že bych jako nechtěla kluky, ale takhle zpětně když si to beru, tak to vlastně dává smysl, že ty vztahy vlastně nevycházely. Protože ten kluk mi tolik neporozumí jako ta holka no.*“

Smíření se s vlastní identitou

Poté co se každý z respondentů alespoň částečně smířil se svou odlišností od společnosti, měl potřebu se svěřit svým nejbližším. Každý jedinec prožívá svůj proces sdělení své sexuální identity odlišně, a ne pro každého to musí být snadné. Možná toto je hlavním faktorem, který motivoval každého respondenta, aby nejdříve svěřil své tajemství svému příteli a až následně své rodině.

Respondent č. 1: „*Můj první coming out byl takovej vynucený. To mi bylo zhruba 17 a bylo to s mojí nejlepší kamarádkou. Ona mi jeden den napsala, že si musíme promluvit a vlastně mi vyznala své city, že je do mě zamilovaná atd. A já nevěděl vůbec co říct,*

takže jsem byl takovej, že jako nechci, ale že s ní nic špatně není. Byla z toho špatná a já se zhroutil a řekl jsem jí, že jsem gay. A v tu chvíli, to bylo i potvrzení pro mě. Že jsem gay, že je to součást mě. Když jsem to řekl nahlas v podstatě jsem si to potvrdil.“

Respondent č. 2: *„Bylo mi asi 16 a chtěla jsem jí to říct, protože jsem věděla, že mě za to neodsoudí. My jsme šli z školy domů a cestou ze školy jsem jí to řekla. Vyplynulo to nějak samo ze situace, jsme se bavili o holkách, a tak v té návaznosti jsem jí to řekla. A ona byla úplně v pohodě, podporující.“*

Respondent č. 3: *„Úplně první byl ten kamarád. Potom moje sestřenice, což je jako moje nejlepší kamarádka, ta byla hodně v šoku. A pak jsem to řekla tý mamce u čehož byly i babička s dědou.“*

Respondent č. 4: *„Můj první coming out byl vlastně tomu kamarádovi, který se mi jako úplně první kluk líbil. To mi bylo asi 14 a byli jsme na gymplu a já jsem mu to psal jako přes chat. Pamatuju si, že mi bylo hrozně špatně, měl jsem sevřenej žaludek, bylo mi fakt příšerně. No a ten kamarád vůbec nezareagoval dobře. Bylo to prostě špatný.“*

Bývá velice časté, že se jedinec nejdříve svěřuje svému okolí a až po té rodině. Důvodem je strach z toho, že rodina přistoupí negativně a jedinec se nedočká podpory. Navíc proces otevřeného projevení své sexuální identity (coming out) své rodině je složitý a emotivní a klíčové faktory, jako je vzájemný vztah s rodinou a jejich postoj k homosexuálním osobám a obecně k LGBT+ komunitě, hrají význačnou roli. Proto jsem se u respondentů zaměřila zvláště na zkoumání reakce rodiny.

Respondent č. 1: *„Táta i máma měli v podstatě podobnou reakci. Je divný, že tátovi je to fakt jako u prdele, už od začátku to vůbec neřeší, ale nikdy o tom od té doby semnou nepromluvil. Třeba když jsme byli na fotbale s kamarádkou a mým tátou, tak jsem si říkal jako co nacvičuje. Oni si z něj dělali prdel, že jako co nabaluje tu moji kamarádku a on „nee to ne já, to synek tady balí holky“ a já jsem nechápal proč má potřebu tohle říkat. Podle mě by to nikomu neřekl, mezi lidma by to nepřiznal. Ale zároveň s ním mám od té doby lepší vztah. Máma té to taky bylo u prdele nebo jako brečela, když jsem jí to říkal, protože jí to bylo líto.“*

Respondent č. 2: *„No mamka ke mně přišla do pokoje vlastně a já už jsem dýl chodila s jednou holkou a ona mi říká: co to jako má znamenat s tou X?“ a já jsem jí řekla no my spolu chodíme. No a ona se na mě naštvála nebo jako ne naštvála, ale asi jí to mrzelo, tak se rozbrečela. To bylo takový nemilý no s rodičema.“*

Respondent č. 3: „Jsem to řekla tý mamce u čehož byly i babička s dědou. Nejvíc jsem se bála to říct tátovi, který to vlastně zjistil ještě dřív, než jsem mu to řekla, protože prostě malý město a drby. A pak už jsem asi neměla problém to někomu říct. Všichni mě naprosto podpořili kromě nevlastního táty, ten nebyl úplně jako wau. To jsme měli hodně špatný obdobíčko. To jsem hodně obřečela. A teď už je s tím asi taky v pohodě, jako co mu zbývá že.“

Respondent č. 4: „Mamce jsem to řekl při jedný večeri, kdy jsem byl naštvanej, protože mi pořád říkala věci typu, co budeš dělat v budoucnu až budeš mít manželku, rodinu a jak jí uživiš atd. A já se naštvál a řekl jsem já nebudu mít manželku, já budu mít manžela. A ona to nevezala vůbec dobře, ona se tam rozbrečela a říkala, jakože jak je to možný, vždyť mě přece zná a jako proč se mi fakt nelíbí holky. A táta ten to zjistil, když mi vyšel videoklip. On mi volal z Vietnamu, že jako ty seš na kluky?? A jakoby asi to taky vzal v pohodě. Nebo jako jsme mezi sebou v pohodě, ale taky jsme se od tý doby o tom nebavili.“

Každý z respondentů má společné to, že je rodina nezavrhlá, ale přesto o tom s nimi nikdo od jejich coming outu moc nemluvil. U 3 ze 4 respondentů coming out prožívaly hůře matky, které se rozbrečely, jelikož bývají citlivější než otcové. Jediný respondent, který musel snášet narážky na orientaci byl respondent č. 3.

Respondent č. 3: „No s tím nevlastním tátou no, tam to jako dlouho bylo špatný. On měl furt takový blbý narážky a jako doslova měl až hodně nevhodný kecy typu, že jsem si ještě pořádně nezašukala a takový věci. To bylo hodně hmusný no. Ale jako ve finále se asi všichni chovají normálně stejně.“

Přijetí veřejností

Po coming outu může klíčovým aspektem být vnímání a reakce širší veřejnosti. To zahrnuje osoby, které nejsou vašimi nejbližšími, ale přesto se s nimi setkáváte, jako jsou spolužáci, kolegové nebo známí. Samozřejmě neomezuje se to pouze na ně, neboť každodenně můžete být v kontaktu s lidmi, kteří vás z jakéhokoli důvodu nemusí sympatizovat a mají potřebu vyjádřit své názory. Proto jsem položila další otázku, zda se někdy setkali se šikanou či obtěžováním.

1 ze 4 respondentů si prošel šikanou kvůli jeho sexuální orientaci

Respondent č. 4: „*Hodně na škole, kdy jsem byl šikanovaný. Pamatuji si na jednu situaci, kdy to ještě jako o mně nevěděli všichni a prostě moji spolužáci byli tak strašně chytrý, že vždycky když jsme šli po škole ven, tak na celou ulici zpívali „Šimooon je homosexual hej, homosexual hej“ a já jsem se snažil být jakože hahaaa, to je vtipný. Jenomže uvnitř jsem si říkal proč to dělají, to není vůbec cool, co kdyby třeba projela moje mamka nebo táta a lidi by to slyšeli. Takže jsem se s homofobií určitě setkal no.“*

Další 2 ze 4 respondentů se setkali s homofobií s rozdílem, že se s danými lidmi nemuseli scházet každý den, byli to buď náhodní kolemjdoucí, anebo lidé, se kterými měli například stejné kamarády.

Respondent č. 1: „*Jako já mám kolem sebe inteligentní lidi. Asi jenom jeden kluk, s tím mám problém pořád. Jsme byli na plese naposledy, tak se mi vysmíval, co mám kurva na sobě. A ještě jednou měl s něčím větším problémem, ale já už si to moc nepamatuji, jsem to vytěsnil. Kdyby to udělal znovu, tak už mu asi řeknu, co z toho jako má, komu tím pomůže nebo tak. Za nalakovaný nehty se mi vysmíval.“*

Respondent č. 2: „*Asi v metru, když se s přítelkyní držíme za ruce, tak nějaký patnáctiletý fakani, který jako víšco jsou v partě, tak jedou. To se mi právě stalo na Andělu. Něco pokřikovali, ale já už si to asi přímo ani nepamatuju. Prostě jim to asi přijde vtipný. Ale jako vyloženě od dospělých nebo od starších to jsem se nesečkala.“*

Vnímání podpory veřejnosti

Významnou otázkou je, jak respondenti vnímají podporu svého okolí, což zahrnuje různé formy mediálního zastoupení a postoje politiků k homosexuálnímu a LGBT+ společenství. První dva respondenti vykazují téměř shodný názor na toto téma.

Respondent č. 1: „*Zajímavá otázka. Těžko říct. Tak takové to přirozené zastoupení v médiích, jako třeba videoklipy, filmy atd., tak to má určitě dobrý vliv, ale takový ty věci jako reklamy, tak to je příšerný, protože většinou to tvoří hetero lidi jenom za cílem na tom vydělat. Nikdo z nás nepotřebuje mít všude nonstop duhové vlajky, ale to v reklamách dělají. Proč se pak máme o něco snažit, když kvůli tomu působíme nejhůř. Já jsem třeba fanda akce jako je pride, ale nelíbí se mi to, co se děje kolem toho. Je to na mě moc, myslím si, že to může lehce kazit pohled na naši komunitu.“*

Respondent č. 2: „*Hele občas je to medializovaný tak jako něco hrozně obrovského a většího než heterosexuálové, ale víceméně hovno. Přijde mi, že stejně máme hovno. Blbý je, že se to všechno prezentuje tak jako přeaftovaně. Ale třeba nějaký filmy, třeba srdcerváči ty jsou fakt hezký. A pak třeba na zalandu, tam jak jsou furt ženy spolu a muži spolu, to je takový na sílu, jak kdyby to byla jejich povinnost to tam dávat. Občas je to prostě až moc.*“

Oba respondenti sympatizují s tím, když je homosexualita znázorněna například v kinematografickém snímku, kdy působí naprosto přirozeně. Avšak ani jednomu z nich se nelíbí, jak s tím pracují média, která se snaží za každou cenu všude přidávat například duhové vlajky a podobné věci. Respondent číslo 3 vnímá podporu veřejnosti naprosto pozitivně.

Respondent č. 3: „*Strašně se mi líbí, že třeba v seriálech už teď se snaží jako to propagovat. Jako určitě už to není takové tabu jako dřív, což jsem ráda. Pak je tady zase skupina lidí, co jsou jako „áá proč mi to musí furt cpát do obličeje“. Asi je dobrý, že ta společnost se trochu posunula, ale asi vždycky tady budou lidi, který si na to budou stěžovat. Ale myslím si, že když tomu dáme ještě pár let. Celkově společnost už je teď taková otevřená skoro všemu, což mi přijde hrozně super. Mně hodně ta medializace pomohla, protože třeba kdyby tohle moje uvědomění přišlo třeba ve 14, tak bych s tím asi nešla tak rychle ven, protože v té době jsem ani nevěděla, že to může tak být a že to někdo může udělat. Podle mě první jako průkopník pro mě byla Fallenka (youtuberka), když se vyoutovala. A to mi určitě pomohlo a usnadnilo můj rychlejší coming out.*“

Je zřejmé, že její coming out velice usnadnilo prostředí influencerky, která se potýkala se stejným problémem. Kromě toho však medializaci vnímá daleko pozitivněji než předešlí dva respondenti a nemá problém s tím co oni, potýkáme se tu s individualitou. V tomto případě každý vnímá medializaci po svém a v každém vzbuzuje něco jiného. Proto je třeba zmínit odpověď poslední respondenta, který má zas opačný názor.

Respondent č. 4: „*No já si myslím, že to tak upadá. Přijde mi, že agresivita vůči lgbtq komunitě stoupá. Asi víme, co se stalo na Slovensku že atd. Já jsem slyšel i od některých lidí, že byli zmlácení, když se třeba s partnerem drželi za ruce a chodili po Praze. Vím,*

že ve mně to způsobuje to, že se třeba i někdy bojím. Kdybych měl přítele, tak bych se bál s ním jít po ulici za ruku.“

U posledního respondenta je očividný strach z okolí. Nepocítuje, že by veřejnost byla smířená s komunitou, ale naopak pocítuje stále větší agresi. Kontrast mezi jednotlivými respondenty je opravdu zajímavý, samozřejmě v tom hraje roli, z jakého okolí jsou, zda to jsou velkoměsta či vesnice. Také je velmi důležitým faktorem samotné pohlaví respondenta, což je na tom to nejsmutnější.

Respondent č. 1: *„Tak to by neměla být ani otázka, samozřejmě by to měli povolit. Mně ani nejde přes mysl, proč by měl existovat nějaký argument, který jde proti tomu.“*

Respondent č. 2: *„Samozřejmě že by mělo být. Ted' jsme to zrovna řešili s přítelkyní, protože ona o tom píše bakalářku. Ale je hrozný na to shánět knížky, zase tolik toho není a já se divím, mělo by se to řešit. Nikdo to nechce psát. A adopce, já bych asi chtěla svoje dítě, ale kdyby to nešlo tak určitě adopce. Jediný, co vlastně my můžeme jako jedinec je být pěstoun. S adopcí určitě souhlasím“*

Respondent č. 3: *„Samozřejmě souhlasím s manželstvím pro všechny i s adopcí, jsem pro všechny tyhle možnosti, co potřebujeme. A trochu už mě štve, že se s tím furt nic neděje. Protože si furt jako ČR říká, jak patříme na západ, ale reálně tohle je minimum z věcí, co můžou udělat a furt s tím nic nedělají. Takže rozhodně podporuji manželství pro všechny a je to moje heslo na hotspot, takže (smích).“*

Respondent č. 4: *„S manželstvím pro všechny určitě souhlasím, měla by to být samozřejmost, a tak stejně i adopce.“*

Samozřejmě jedno z nejdiskutovanějších témat v této problematice je manželství a adopce pro všechny. Každý z mých respondentů souzní s tímto návrhem a vlastně nikdo z nich nechápe, proč má stát stále problém s tím schválit zákony, které by napomohly k sjednocení lidí s různou sexuální orientací či identitou.

6.9 Diskuze

Nejprve bych chtěla zdůraznit, že všichni účastníci rozhovoru byli velmi ochotní, upřímní a vstřícní. Zpočátku jsem měla obavy, že některé otázky by mohly být nepříjemné, takže jsem každému z nich předem sdělila, že pokud by cítili nepohodlí nebo nechtěli na nějakou otázku odpovědět, mohou ji přeskočit. Avšak žádný z respondentů nevyužil této možnosti a všichni odpovídali na všechny otázky bez výjimky.

Jedním z témat v teoretické části je současné pojetí LGBT+ komunity, kde zmiňují, že tato komunita je převážně tvořena mladšími jedinci a za poslední roky sklízí čím dál tím větší podporu veřejnosti. Tento fakt potvrdili i tři z respondentů, ačkoli dva z nich vnímají podporu v reklamách spíše jako marketingový tah. Nicméně aktuální podpora komunity není stále dokonalá, a i v dnešním světě se setkáváme s konzervatismem a homofobií. A bohužel jedinci trpí napříč světem kvůli své sexuální orientaci či genderové identitě.⁴¹ Toto tvrzení potvrdil poslední respondent, který vnímá, že agrese vůči LGBT+ komunitě stále stoupá (č. 4) například poukázal na tragickou situaci, která se stala v sousední zemi na Slovensku v hlavním městě v Bratislavě, kdy v říjnu 2022 střelec zabil dva muže u zdejšího baru Teplárna, který fungoval jako útočiště LGBT+ komunity.

Respondentů jsem se zeptala i na názor manželského sňatku a adopce pro všechny, což jsem ve své teoretické části probírala v podkapitole situace LGBT+ z pohledu práva u nás. Kde také popisují, jak důležité je usilovat o plnohodnotnou rovnost pro každého jedince bez ohledu na jeho sexuální orientaci.⁴² Nikdo z respondentů stále nechápe, jak je v dnešní době možné, že může být nějaký proti názor natolik validní, aby znemožnil schválení k umožnění tohoto práva. A obecně respondent (č. 1) nechápe, proč by vůbec měl existovat argument, který nesouhlasí s tímto právem.

Nicméně ve své teoretické části mám kapitolu identita, kde dle Janošové zmiňují a popisují, že genderová role zahrnuje často i vnější projevy, se kterými se jedinec nemusí identifikovat úplně.⁴³ Na podobný jev můžeme narazit i u respondentů, kde například jeden z nich (č. 1) už v brzkém věku začal sledovat pornografii a vyhledával

---

⁴¹ Mental Health in Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender (LGBT) Youth, Stephen T. Russell and Jessica N. Fish: Annual Review of Clinical Psychology 2016 12:1, 465-487

⁴² SLOBODA, Zdeněk. Dospívání, rodičovství a (homo)sexualita. [Praha]: Pasparta, [2016]. ISBN 978-80-88163-09-1. str. 49-50

⁴³ JANOŠOVÁ, Pavlína. Dívčí a chlapecká identita: vývoj a úskalí. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2284-9. str. 42

vyloženě gay porno, samozřejmě zkoušel se dívat i na heterosexuální porno, ale nic to s ním nedělalo. Ovšem po pár letech začal pociťovat sociální tlak ve svém okolí, kdy jeho vrstevníci koukali na pornografické snímky s mužem a ženou a on vnímal, že s ním něco není v pořádku, a tak se pro svůj lepší pocit začal dívat na heterosexuální porno, jelikož se nechtěl cítit odlišně od ostatních. Podobný jev je zřejmý i u ostatních respondentů, kdy každý z nich o sobě raději tvrdil, že je bisexuál, aby pro společnost vypadali přijatelněji i přesto že v hloubi duše věděli, že to tak není. Ale pro svůj osobní klid, a hlavně ze strachu z reakce okolí pociťovali za moudré se identifikovat jinak, než sami cítili.

V další podkapitole, kterou jsem pojmenovala vývoj identity, kde Vágnerová zmiňuje, že při vývoji identity jsou jedinci postaveni do situace proměny a nejistoty a každý z nich se musí s touto situací vyrovnat po svém. Tento proces je pro každého jinak náročný, ovšem základem toho je sebe-přijetí. V této fázi procesu je obvyklá nejistota a nespokojenost s vlastní identitou.⁴⁴ U respondentů jsem pozorovala, že procházeli obdobím plným zmatku a nejistoty. Například respondentka (č. 2) už ve 14 cítila, že je s ní něco jinak, ale nedokázala to pojmenovat. Přesně tento jev rozebírám v kapitole coming out, která rozebírá zjištění reality jedince o své orientaci a její přijetí a tento proces nazývá precoming out.⁴⁵ Nicméně tento jev v ní (č. 2) vyvolal zmatenost, byla zmatená sama ze sebe a poté i z okolí, vnímala kolem sebe lidi, kteří chtěli, nebo měli heterosexuální vztahy, a to ona nechtěla, což v ní vyvolalo i strach z toho, jaký na ní bude mít názor její okolí. Další respondentka (č. 3) sdílela podobné pocity. Vzhledem k tomu, že si uvědomila svoji sexuální orientaci až v mladé dospělosti, byla o to více zmatená. Měla potíže s přijetím této skutečnosti a pokoušela se nalézt důvody, proč na svou identitu nepřišla dříve. Ve stejné chvíli si její sestřenice procházela tím stejným, a tak si sama říkala, zda si to celé nepřipouští právě kvůli tomu, že to vidí u někoho blízkého. Dalo by se říct, že byla pohlcená zmatkem, a proto to ani nechtěla nikomu říct, stále v ní byl strach z toho, že je to určitá fáze, která přejde za nějakou dobu. Procházela si vnitřním bojem kvůli zmatku z proměny a nejistoty. Poslední respondent (č. 4) pociťoval také zmatek jako zbytek respondentů, bylo to ve chvíli, kdy věděl, že se chce bavit s daným chlapcem. Zároveň si nebyl jistý, proč ten pocit má, ale ve svém vnitru věděl, že chce trávit čas právě s ním. Tahle fáze eskalovala, kdy kamarádka respondenta

---

⁴⁴ VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie: dětství a dospívání. Vydání druhé, doplněné a přepracované. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1. str. 452-458

⁴⁵ JANOŠOVÁ, Pavlína. Homosexualita v názorech současné společnosti. str. 20-21

se začala bavit se zmíněným chlapcem a on začal žárlit. V jeho případě samozřejmě žárlil na své kamarádky, které se bavily s chlapci, se kterými chtěl trávit čas on sám. Tyto okamžiky byly pro něj matoucí a začal vnímat jistou odlišnost od ostatních. Ve stejné podkapitole se zaměřuji ještě na to, že jedinci nejčastěji sdílejí pocity se svými vrstevníky a málokdy diskutují s dospělými. Důvodem je, že dospívající nejsou zvyklí diskutovat s dospělými o těchto tématech, a proto v nich přetrvává, že dospělí podobné problémy nemají.⁴⁶ Tento jev se také prolíná v každém z respondentů, ve chvíli, kdy se rozhodli odhalit svou sexuální orientaci, respondent (č. 1) se rozhodl se svým coming outem přijít právě za nejlepší kamarádkou, ze které potencionálně cítil podporu, kterou v danou chvíli potřeboval. Další (č. 2) se rozhodla jít také za svou nejlepší kamarádkou, u které věřila, že jí za to neodsoudí, ale naopak dočkala se podpory a pochopení. Je důležité mít kolem sebe lidi stejného věku, ve který jedinec věří a ví, že může za nimi přijít s jakýmkoli problémem. Někdo z vrstevníků si může procházet stejným problémem, tak jak to bylo u další respondentky (č. 3), která se rozhodla jít za svým kamarádem a ten se jí sám svěřil se svou odlišnou sexuální orientací. V onu chvíli to pro respondentku bylo osvobozující, jelikož se mohla s někým ztotožnit a najednou v tom nebyla sama. Bohužel ne u všech vrstevníků se může jedinec setkat s pozitivní reakcí, například poslední respondent (č. 4) se chtěl svěřit chlapcovi, který se mu v tu chvíli líbil. Pro respondenta to bylo velice náročně rozhodnutí, protože do té chvíle o jeho sexuální orientaci nikdo nevěděl a on váhal, zda má být první člověk, právě ten, který se mu líbí. V tomto případě reakce nedopadla vůbec dobře. Přitáhla spoustu pozornosti, ze které se pak vyklubala šikana.

V další podkapitole, kterou jsem nazvala práva založená na identitě a vycházím z Fafejty. Popisují to, že právě po coming outu se mohou vůči jedincům objevit problémy a předsudky, tak jak bylo výše zmíněno u (č. 4).⁴⁷ Ovšem nebyl jediný z respondentů, který si prošel nepříjemnými reakcemi. Ne vždy můžeme kompletně kontrolovat s jakými lidmi přijdeme do styku, a jeden z respondentů (č. 1) měl problém s kamarádem svého kamaráda, který v každé situaci má potřebu komentovat, co má právě na sobě nebo proč má nalakované nehty. Jedinci mohou narazit i na náhodné kolemjdoucí ve městě, kteří budou mít nevhodné narážky na jejich osobu. Jedna z respondentek (č. 2) má zkušenost z hromadné dopravy, kdy se držela se svou přítelkyní za ruku a v tom skupina pubescentů strhla smršť vulgarismů a nemilých

---

⁴⁶ VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie: dětství a dospívání. 452-458

⁴⁷ FAFEJTA, Martin. Sexualita a sexuální identita: sociální povaha přirozenosti. Praha: Portál, 2016. str. 122-210

poznámek. Nicméně i přesto, že jedinci často přicházejí do kontaktu s různými předsudky, tak stále to není pravidlem. Respondentka (č. 3) za celou dobu svého života nepřišla do kontaktu s homofobními nebo konzervativními názory. Jak popisuje ve zmíněné teoretické části, důvodem může být nárůst tolerance a akceptace různých sexuálních identit. Jedinci mají čím dál snazší možnost se otevřeně vyjadřovat a nemusí se podřizovat tlaku veřejnosti. Velkou zásluhu na tom má medializace, kinematografie, reklamy apod. Ne však každý z respondentů souzní se způsoby, kterými je to předáváno veřejnosti. Respondent (č. 1) vnímá pozitivně zastoupení LGBT+ tematiky v médiích, jako jsou videoklipy a filmy, protože v těchto projevech vidí přirozenost a reprezentaci. Na druhou stranu však má výhrady vůči určitým reklamám, které podle něj příliš silně začleňují LGBT+ prvky, jako jsou duhové vlajky a podobně, do svých kampaní. Vnímají to negativně hlavně z toho důvodu, že pro veřejnost to může být nepříjemné, a to pak vzbuzuje větší agresi vůči této komunitě. Avšak agrese směřuje na samotné jedince, kteří s danou reklamou nemají nic společného. Další výpověď respondenta (č. 2) označuje různé reklamy až afektovaně, kdy různé e-shopy mají potřebu ukazovat pouze dívku s dívkou a chlapce s chlapcem. Nicméně každý jedinec má odlišné preference a názory na stejné věci. Například některému jedinci (č. 3) se líbí narůstající zastoupení LGBT+ tematiky v seriálech a filmech. A dnes v internetovém světě může medializace pomoci více než cokoli. Je doba kdy mladiství mají za vzory influencery, kteří si mohou procházet právě stejným problémem a už jen to, že jedinec ví, že je tady někdo, ke komu vzhlíží a zároveň si dotyčný prochází stejnou situací, může být velice nápomocné. Nicméně ne každý vnímá současnou podporu veřejnosti jako dostačující (č. 4) a vnímá jen, že agresivita vůči LGBT+ stoupá a žije ve strachu být sám sebou. Bojí se vyjít na ulici v tom, co se mu líbí, anebo se dokonce bojí být venku s člověkem, kterého opravdu miluje.

V podkapitole coming out versus veřejnost, kde podle Procházky popisují, že když jedinec obdrží několik pozitivních reakcí a jednu negativní, tak právě tu negativní si zapamatuje a má významný dopad na výběr důvěryhodných osob.⁴⁸ Což je zmíněno i u jedné z výpovědí (č. 1), kde říká, že aktuálně má kolem sebe inteligentní lidi, kteří ho podporují a nesoudí ho kvůli sexuální orientaci. Zbytek lidí byla potřeba vytěsnit. Každopádně to že negativní reakce mají významný dopad jsme se mohli přesvědčit i z poslední výpovědi (č. 4) kde popisuje, že jeho coming out byl osobě, která se mu

---

⁴⁸ PROCHÁZKA, Ivo. Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe. Brno: STUD, 2002. ISBN 80-238-8850-1.

v danou chvíli líbila a zpětná reakce vyústila až k šikaně, na kterou ani dodnes ještě nezapomněl. Dále v podkapitole, kde vycházím ze Slobody, který zmiňuje že odhalení vlastní sexuální identity před rodinou bývá často obtížné.⁴⁹ Dané tvrzení mi potvrdili všichni respondenti, kdy například u (č. 1) bylo obrovsky náročně se svěřit rodině a po tom co se odhodlal, tak oba rodiče měli stejnou reakci. Bylo jim to lhostejné a s jedincem o tom už od té doby nikdy nepromluvili. Jejich vztah se nezhoršil, ale odmítli s ním řešit sexuální orientaci. I všichni další respondenti vcelku dlouho otáleli se svěřením se vlastním rodičům, protože zkrátka měli strach. Někdo měl strach, že ho rodiče zavrhnou (č. 2) a ztratí jejich důvěru nebo zájem. Nejnáročnější coming out měla respondentka (č. 3), která se také odhodlávala dlouhou dobu a první to řekla matce a prarodičům, od kterých dostala podporu. Horší reakci měl nevlastní otec, který měl stále nevhodné připomínky ohledně toho, že nikdy nezažije pořádný sex, pokud součástí nebude muž a podobně. Dále v podkapitole popisují, že každý rodič se s procesem přijetí vyrovnává individuálně.⁵⁰ Což už bylo naznačeno o pár řádků výše. I přesto je zajímavé všimnout si kontrastu mezi otcem i matkou, kdy u každého respondenta se matka po coming outu rozbřečela a otec s výjimkou nevlastního otce (č. 3) zůstal bez reakce. To nasvědčuje tomu, že každý z rodičů se vypořádává s danou informací po svém.

Dále ve své teoretické části rozebírám homofobii a v její podkapitole příčiny homofobie zmiňuji Smetáčkovou, která popisuje, že odstranění již zmíněných předsudků je obtížné kvůli zakořenění v jejich genderovém řádu, kde existují stereotypy a očekávání, jak by měla vypadat žena nebo muž.⁵¹ S tímto problémem se setkal i respondent (č. 1), který přišel do konfrontace právě kvůli tomu, co má právě na sobě. Protože se odlišuje od daných standardů a vybočuje ze stereotypu o tom, jak by měl vypadat a muž, nebo jak by se měl chovat. Na to navazuje další podkapitola homofobie ve škole, kde podle Janošové popisují, že mezi nejčastější oběti šikany kvůli sexuální orientaci se stávají chlapci, kteří obvykle nevykazují určitou maskulinitu.⁵² Tento jev je

---

⁴⁹ SLOBODA, Zdeněk. Dospívání, rodičovství a (homo)sexualita. [Praha]: Pasparta, [2016]. ISBN 978-80-88163-09-1. str. 79-81

⁵⁰ PROCHÁZKA, Ivo. Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe. Brno: STUD, 2002. ISBN 80-238-8850-1

⁵¹ SMETÁČKOVÁ, Irena a Richard BRAUN. Homofobie v žákovských kolektivech: homofobní obtěžování a šikana na základních a středních školách - jak se projevuje a jak se proti ní bránit : doplňkový výukový materiál pro ZŠ a SŠ včetně didaktické aplikace tématu. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISBN 978-80-7440-016-2. str. 17-19

⁵² JANOŠOVÁ, Pavlína. Vybrané psychologické souvislosti genderu v prostředí školní třídy. Časopis Pedagogika. 2008, roč. LVIII, č. 4, s. 337-349. ISSN 0031-3815

dále potvrzen u mého čtvrtého respondenta, který musel čelit šikaně, pouze kvůli tomu, že se lišil svou sexuální orientací a nesplňoval očekávání tradiční maskulinity.

I přesto, že ne každý měl přijetí své vlastní identity a sexuální orientace jednoduché, každý si dokázal najít své útočiště, nejčastěji mezi přáteli. Všichni respondenti zaznamenali nedostatek podpory ze strany své rodiny v období, kdy ji potřebovali nejvíce, a navíc dodnes jejich rodiny nepřijaly jejich sexuální orientaci. Nicméně v každém podpora veřejnosti vzbuzuje smíšené pocity, někdo vnímá podporu dostatečnou a někdo naopak nedostatečnou. Avšak každý z nich má společný sen, a to je ucelit společnost do jedné a každému poskytnout stejná práva.

Shrnutí

Cílem mého výzkumu bylo zjistit kdy a jakým způsobem si respondenti začali uvědomovat možnost jiné sexuální orientace, což u většiny začalo velice v raném věku. U mého prvního respondenta to začalo, když objevoval pornografii a téměř vždy se díval na gay porno. Jelikož byl ještě dítě, nevnímal to jako něco zvláštního. Důvodem bylo, že v té době neměl prostor o tom s kýmkoli diskutovat, samozřejmě časem se i jeho vrstevníci začali dívat na zmíněné snímky, ale každý z nich koukal na heterosexuální filmy pro dospělé. V onu chvíli mu začala docházet jeho odlišnost. Další dva z mých respondentů (č. 2, 4) na to přicházeli vcelku přirozeně ve školním prostředí, kdy jejich spolužáci diskutovali o tom, kdo se komu líbí a většinou se líbili chlapci dívkám a naopak. Ovšem mým respondentům se líbili spolužáci stejného pohlaví. Poslední respondent se vychyluje od předchozích a na svou orientaci přišel až v dospělosti, ale jak sám tvrdí, vždycky se mu líbili lidé stejného pohlaví. Až tedy na jednu výjimku každý z mých respondentů přišel na svou sexuální orientaci v brzkém věku.

Další výzkumnou otázkou bylo, jak se respondenti vyrovnávají s uvědoměním si své odlišnosti a jak reaguje jejich okolí. Každý měl svůj proces vyrovnání, jak bylo výše zmíněno sebe přijetí nebylo pro respondenty nejtěžším aspektem, ale všichni se spíše báli reakce okolí. Každý respondent postupoval se svým coming outem velmi podobně. Jejich postup spočíval v tom, že se rozhodli své tajemství sdílet s nejbližší osobou, pro všechny s výjimkou jednoho respondenta byla daná osoba jejich nejlepší kamarád/ka. Tito respondenti dostali od svých nejbližších velice pozitivní reakci a silnou podporu. Ovšem poslední respondent se rozhodl přijít se svým coming outem k osobě, která mu přišla atraktivní, což v jeho případě nedopadlo dobře. Kvůli dané osobě musel slýchat posměšky a být obětí šikany na své škole. Dalšími na seznamu, komu chtěli respondenti sdělit svou sexuální orientaci byla rodina. Tady byla výsledná reakce v podstatě totožná u všech respondentů, po coming outu to jejich rodina špatně snášela, matka téměř každého respondenta odešla s pláčem a otcové to ve většině případů neřešili. Ovšem respondent (č. 3) musel od svého nevlastního otce přetrpět připomínky, které spočívaly v tom, že sex s osobou stejného pohlaví není stejně dobrý jako s osobou opačného pohlaví.

Výsledek mého výzkumu potvrzuje, že většina respondentů přišla na svou sexuální orientaci v brzkém věku v období puberty, toto tvrzení však vyvrací jedna z respondentek, která na svou sexuální orientaci přišla až v mladém věku, avšak už v průběhu svých heterosexuálních vztahů vnímala, že jsou pro ni atraktivní i dívky, v té

době měla problém si to připustit. Což navazuje na fakt, že v průběhu sebepoznání se jedinci dostanou do okamžiků plného zmatku a nepochopení. Můj výzkum také potvrdil, že většina respondentů se neztotožňuje s přehnanou medializací, avšak medializaci a změnu přístupu společnosti vítají. Přehnaná medializace například v reklamách je jim nepříjemná a vnímají ji jako obavu, jelikož ji majoritní společnost může vnímat negativně a následně v nich vzbuzovat případnou agresi. Což potvrzuje i výpověď mého respondenta (č. 4), který řekl, že i dnes má strach držet svého přítele za ruku na veřejnosti. Dále z mého výzkumu lze potvrdit fakt, že jedinci se svým coming outem nejdříve přichází za svými vrstevníky a až poté za rodiči. Reakce nejbližších přátel bývá pozitivní a podporující u rodiny to bývá různorodé. Jedinci docházejí nejdříve za svými vrstevníky, jelikož z nich cítí větší pochopení než ze strany rodiny.

Závěr

V rámci bakalářské práce byla podrobně prozkoumána problematika homosexuality a její vnímání v průběhu času. Teoretická část se zaměřila na klíčové pojmy, historii homosexuality a různé perspektivy společenského vnímání této identity. Důkladně byly rozebrány faktory, které ovlivňují individuální identitu a jakým způsobem může vnější prostředí ovlivnit vývoj této identity. Zásadním momentem teoretické části bylo rozebrání jevu coming outu. Proces přiznání se k vlastní sexuální orientaci nebo genderové identitě byl podrobně popsán, a to včetně jeho jedinečnosti a důležitosti pro každého jedince. Zaměřila jsem se zde na sílu, kterou může mít reakce okolí na osobní proces coming outu, a jak může podpora či nepochopení ovlivnit samotný vývoj a sebe akceptaci jedince.

Praktická část bakalářské práce se soustředila na osobní prožitky čtyř respondentů, kteří se rozhodli sdílet své zkušenosti se sebepoznáním a coming outem. Polostrukturované rozhovory byly klíčovým prvkem, který umožnil nahlédnout do jejich emocionálních a psychických prožitků během tohoto procesu. Respondenti popisovali vliv vnějšího prostředí na jejich identitu a důležitost podpory ze strany blízkých lidí. V diskuzi jsem porovnávala jednotlivé tvrzení každého z respondentů, kde jsem poukázala na individualitu každého z nich. V jakých směrech se shodují a na jaké otázky měli naprosto odlišný pohled. Při tvoření otázek jsem chtěla docílit, aby bylo z odpovědí jasné, jak probíhalo jejich sebe přijetí, nebo jak náročný byl coming out pro každého z nich. Následně od koho vnímali podporu nejsilnější a zda se dokážou ztotožnit se současnou medializací LGBT+ komunity a nakonec, jestli jsou spokojeni s tím, jak je přizpůsobena legislativa u nás vůči těmto jedincům.

Ve své bakalářské práci jsem dospěla k závěru, že většina jedinců si uvědomuje svou možnou odlišnou sexuální orientaci již v brzkém věku, často během pubertálního období. Nejčastěji si začínají uvědomovat svou odlišnost skrze vzájemnou diskusi se spolužáky, kde rozebírají, kdo komu přijde atraktivní. Z výzkumu vyplynulo, že jedinci nejčastěji sdělují svou sexuální orientaci svým nejbližším přátelům, kde většinou dostanou pozitivní a podporující odezvu. U sdělení rodině bývá situace zpravidla komplikovanější. Matky často ovládnou emoce a otcové se těmto tématům vyhýbají. Každý se vyrovnává s tímto uvědoměním individuálně, a reakce okolí mohou být různé.

Celkově lze konstatovat, že bakalářská práce podala důležitý pohled na problematiku homosexuality, identity a coming outu. Zároveň přinesla zajímavé závěry z praktické části, které poukazují na důležitost empatické podpory a respektu vůči LGBT+ jedincům. Cílem tohoto výzkumu bylo porozumět, jak jedinci prožívají svou identitu po uvědomění si odlišné sexuální orientace a jak vnímají reakci jejich okolí na tuto novou skutečnost. Mým dalším

cílem bylo, aby se práce zapojila do snahy o vytváření tolerantnější společnosti, která akceptuje a ctí rozmanitost a lidská práva všech jedinců, bez ohledu na jejich sexuální orientaci nebo genderovou identitu, ovšem jak vyšlo z mého výzkumu, s tím je potřeba postupovat s citem, jelikož přehnaná medializace může být pro jedince nepříjemná a místo podpory jim může naopak uškodit.

Seznam použité literatury

Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih): český ekumenický překlad. 8. vyd., (1. opr. vyd.). Praha: Česká biblická společnost, 2001. ISBN 80-85810-29-8

BRZEK, Antonín a Jaroslava PONDĚLÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ. Třetí pohlaví? Praha: Scientia Medica, 1992. ISBN 80-85526-03-4

FAFEJTA, Martin. Sexualita a sexuální identita: sociální povaha přirozenosti. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1030-6.

HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. Psychologický slovník. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-x.

JANOŠOVÁ, Pavlína. Dívčí a chlapecká identita: vývoj a úskalí. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2284-9.

JANOŠOVÁ, Pavlína. Homosexualita v názorech současné společnosti. V Praze: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-954-5.

JANOŠOVÁ, Pavlína a FIFKOVÁ, Hana. Nestandardní genderová identita u žáků základní školy. Speciální pedagogika: Časopis pro teorii a praxi speciální pedagogiky, 2009, 19(3), s. 238-252. ISSN 1211-2720.

JANOŠOVÁ, Pavlína. Vybrané psychologické souvislosti genderu v prostředí školní třídy. Časopis Pedagogika. 2008, roč. LVIII, č. 4, s. 337-349. ISSN 0031-3815.

KUČERA, Miloš. Pud u Freuda. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3466-1.

Mental Health in Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender (LGBT) Youth, Stephen T. Russell and Jessica N. Fish: Annual Review of Clinical Psychology 2016 12:1, 465-487

PROCHÁZKA, Ivo. Coming out: průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe. Brno: STUD, 2002. ISBN 80-238-8850-1.

RAK, Roman, Vašek MATYÁŠ a Zdeněk ŘÍHA. Biometrie a identita člověka ve forenzních a komerčních aplikacích. Praha: Grada, 2008. Profesionál. ISBN 978-80-247-2365-5.

ŘIHÁČEK, Tomáš, Ivo ČERMÁK a Roman HYTYCH. Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6382-2.

SEIDL, Jan. Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti. Brno: Host, 2012. ISBN 978-80-7294-585-6.

Slovník naučný: I.L. Kober, Praha: 1865

SLOBODA, Zdeněk. Dospívání, rodičovství a (homo)sexualita. [Praha]: Pasparta, [2016]. ISBN 978-80-88163-09-1.

SMETÁČKOVÁ, Irena a Richard BRAUN. Homofobie v žákovských kolektivech: homofobní obtěžování a šikana na základních a středních školách - jak se projevuje a jak se proti ní bránit: doplňkový výukový materiál pro ZŠ a SŠ včetně didaktické aplikace tématu. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISBN 978-80-7440-016-2.

ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie: dětství a dospívání. Vydání druhé, doplněné a přepracované. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

Seznam použitých elektronických zdrojů

GAY.INICIATIVA.CZ. [online]. Dostupné z:

<http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=74>

Homosexualita – Sociologická encyklopedie. [online]. Dostupné z:

<https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Homosexualita>

Historie homosexuality – 2. část – Zvláštní duše. [online]. Dostupné z: <https://unique-soul.webgarden.cz/temata/historie-homosexuality-2-cast>

MICHALOVÁ, Zdeňka. Sebepojetí. Metodický portál: Články [online]. 04. 04. 2007, [cit. 2023-08-04]. Dostupný z WWW: <<https://clanky.rvp.cz/clanek/1259/SEBEPOJETI.html>>. ISSN 1802-4785.

PETERKOVÁ, Michaela. Adolescence. <http://www.psychotesty.psyx.cz/> [online]. Jaroměř: © Michaela Peterková, 2008 [cit. 2023-08-04]. Dostupné z: <https://www.psychotesty.psyx.cz/texty/adolescence.htm>

ŽALOUĐÍKOVÁ, Iva. Změny v psychice a chování u dospívajících ve věku 11-15 let. Duha: Informace o knihách a knihovnách [online]. 2013, 27(1) [cit. 2023-08-04]. ISSN 1804-4255. Dostupné z: <http://duha.mzk.cz/clanky/zmeny-v-psychice-chovani-u-dospivajicich-ve-veku-11-15-let>

Seznam použitých příloh

Příloha č. 1: Rozhovor s respondentem č. 1

Příloha č. 1

Rozhovor s respondentem č. 1

Kdy sis poprvé uvědomil svou sexuální orientaci?

Složitá otázka. Poprvé kdy jsem to tušil nebo když jsem fakt měl jasno?

Popiš klidně obojí ..

Tak poprvé, když mi bylo nějakých 8 let. Od velmi brzkého věku sleduji pornografické obsahy a už od začátku jsem sledoval gay porno.

Zkoušel si se koukat i na hetero porno?

Ano zkoušel.

A jak tě napadlo koukat zrovna na gay porno?

Nevím. Vždy jsem nějak došel na ikonku gay už od začátku.

A už v tomhle věku si cítil, že to s tebou něco dělá?

Trochu, ale tolik jsem nad tím nepřemýšlel. Já jsem to jakoby tušil, ale tím jak jsem byl malý a absolutně jsem nad tím takhle nepřemýšlel, tak by mě v životě nenapadlo že to je něco divného. Pak třeba v cca 14 letech už jsem nad tím začal přemýšlet, že to je prostě divný. Začal jsem si uvědomovat, že to je něco, co je ve společnosti “nenormální“. A v tuhle chvíli jsem nechtěl, aby to tak bylo, tak jsem koukal na hetero porno atd. A pak mi to bylo jasné, když jsem se poprvé zamiloval do někoho cca v 16 letech. To už mi bylo úplně jasné, ale snažil jsem se to skrývat.

Takže si nuceně koukal na hetero porno i přesto, že si věděl že tě nikdo nekontroluje?

Jo, protože já jsem si furt myslel, že mě někdo sleduje nebo tak. Nebo pro nějaký pocit svůj. Já jsem si vždy do počítače jakoby z donucení ukládal hetero porno, aby to vypadalo. Přitom to nikdy nikdo nesledoval, na jaký porno koukám, ale já nevím měl jsem z toho lepší pocit.

Jaké to v tobě vyvolalo pocity, když sis uvědomil svou sexuální orientaci?

No do 14 jsem nad tím tak nepřemýšlel a pak od těch 15 let a výš to byly šílený léta. To jsem se za to hodně nenáviděl. Což mi teď přijde směšný, protože jakoby za co.

Napadlo tě svou orientaci skrývat?

To bylo právě poprvé v životě, když jsem to někomu naznačil. Byly jsme na festivalu, tak jsem byl úplně vyplej a furt jsem opakoval kamarádce, že miluju jednoho konkrétního člověka. A ona jakože já vím, já vím a já že no nevíš. Takže jí to došlo. Tak jsme se o tom bavili, ale já jsem byl takovej, jakože ne jsem na holky, nevím. To bylo období, kdy jsem se hodně bavil s jednou holkou a všichni si mysleli, že ji miluju. Když jsem se bavil s kamarádkou o klucích vždy jsem házel hlášku „ale vždyť víš, že se mi líbí holky“, protože jsem se za to styděl. A ona mi řekla to je v klidu, můžeš být bisexual. Tak jsem řekl, že asi teda jsem.

Zkusil si někdy heterosexuální vztah? Nikoliv nutně sexuální styk.

Nejblíž vztahu to bylo asi to období, kdy jsem se fakt dost bavil s tou jednou holčínou. Ale nic jsem s ní nikdy neměl. Měli jsme jen dejme tomu nějaký citový pouto. Ale všem se líbila tahle verze, že mám něco s touhle holkou, tak jsem trochu hrál. Ale nikdy nic, maximálně jsme se drželi za ruku. Se mnou to ale vůbec nic nedělalo, nepřitahovalo mě to. Líbilo se mi jen to, jak mě všichni ostatní cenili, že jsem jako s holkou. Všem se líbila tahle pohádka, kde jsem hetero.

V návaznosti na tvé uvědomění si jiné sexuální orientace, kdy došlo k prvnímu coming outu a kdo byl tím komu si se svěřil?

Můj první coming out byl takovej vynucenej. To mi bylo zhruba 17 a bylo to s mojí nejlepší kamarádkou. Ona mi jeden den napsala, že si musíme promluvit a vlastně mi vyznala své city, že je do mě zamilovaná atd. A já nevěděl vůbec co říct, takže jsem byl takovej, že jako nechci, ale že s ní nic špatně není. Byla z toho špatná a já se zhroutil a řekl jsem jí, že jsem gay. A v tu chvíli, to bylo i potvrzení pro mě. Že jsem gay, že je to součást mě. Když jsem to řekl nahlas v podstatě jsem si to potvrdil. Bylo to hrozně neplánovaný, já jsem plánoval, že to jako první řeknu mojí sestřenici. Ale k tomuhle muselo dojít, protože jsem nechtěl ranit její city. Sestřenice byla hned další člověk, co se to dozvěděl.

Bylo hodně těžké se svěřit? Jak dlouho si s tím otálel?

Když jsem byl měsíc v Americe se sestřenkou, tak od té doby jsem nad tím přemýšlel, že jí to řeknu. Bylo to cca rok předtím, než jsem jí to doopravdy řekl.

Jaká byla reakce, s kterou si se setkal při prvním coming outu a jak to ovlivnilo vztah s tímto člověkem?

Tak ta moje nejlepší kamarádka mě hrozně podporovala, a o to víc to prohloubilo naše přátelství. Doteď jsme nejlepší kamarádi. Sestřenice ta pak vyjekla radostí, když jsem jí to řekl, že by prej nesnesla, kdybych někdy na rodinnou oslavu přinesl holku.

Jak na to reagovala rodina? Pokud to ví

Táta i máma měli v podstatě podobnou reakci. Je divný, že tátovi je to fakt jako u prdele, už od začátku to vůbec neřeší, ale nikdy o tom od té doby semnou nepromluvil. Třeba když jsme byli na fotbale s kamarádkou a mým tátou, tak jsem si říkal jako co nacvičuje. Oni si z něj dělali prdel, že jako co nabaluje tu moji kamarádku a on „nee to ne ja, to synek tady balí holky“ a já jsem nechápal proč má potřebu tohle říkat. Podle mě by to nikomu neřekl, mezi lidma by to nepřiznal. Ale zároveň s nim mám od té doby lepší vztah. Máma té to taky bylo u prdele nebo jako brečela, když jsem jí to říkal, protože jí to bylo líto. Ale mamka ta to zase řekla úplně všem ve svém okolí, což je taky divný. Všichni členové rodiny se to pak dozvěděli od mojí mamky a ne ode mě. Můj bratr se to dozvěděl tak, že se mi hrabal ve věcech v pokoji a našel gay knihy, tak udělal to, že mi se svou přítelkyní koupili další takovou gay knihu a řekli mi, že mě mají rádi a jako hezký, ale já byl hrozně nasranej, že se mi hrabe v mých věcech. Bylo to pro mě nejvíc nepříjemný. Ale zase brácha je asi v tomhle nejlepší tím, jak je mladej. Máma je taková, že občas o tom mluví, ale nikdy to nevysloví nahlas. Nikdy neřekne slovo gay nebo třeba teplej. Ona řekne něco ve stylu jako „no ty jak to mají ty“. Já jí vždy začnu pak provokovat, že říkám a co myslíš, o kom mluvíš a ona to stejně nevysloví. Jen jednou měla takový výlev, že jsme někde byli a já jsem řekl, že chci růžovej kryt na telefon a ona mi řekla „to neříkej tady před holkama“. Ale to jsou spíš takový její náhodný výlevy.

A jak na to reagovali tvoji kamarádi právě třeba ze strany kluků?

No první jsem to řekl Honzovi z naší party, ten byl takovej milej. Furt se ptal na holky, a tak jsem mu to řekl. On mi na to řekl že si myslel, že jsem asexual, ale že tohle taky dává smysl. Vzal to dobře, pak mi ještě psal, že je rád, že jsem mu to řekl. A vůbec se nezměnilo jeho chování vůči mně. Všichni z mé party to ví, někdo skrze mě někdo skrze ostatní, někomu jsem to přímo neřekl, ale je jim to jasný. A všichni se ke mně chovají furt stejně jako dřív.

Setkal si se někdy s homofobií mířenou přímo na tvoji osobu (posměšky, šikanou)?

Jako já mám kolem sebe inteligentní lidi. Asi jenom jeden kluk, s tím mám problém pořád. Jsme byli na plese naposledy, tak se mi vysmíval, co mám kurva na sobě. A ještě jednou měl s něčím větším problémem, ale já už si to moc nepamatuji, jsem to vytěšnil. Kdyby to udělal znovu, tak už mu asi řeknu, co z toho jako má, komu tím pomůže nebo tak. Za nalakovaný nehty se mi vysmíval. Proti mně šel asi jen on no z mého okolí, ale fakt jen takhle lehce. Často když někde jsem, tak třeba slyším, jak se lidi kolem mě baví a zaslechnu „tyjo ten je teplej asi“ nebo tak, ale nevim no, jestli si myslí, že je neslyším.

Jaký to na tebe mělo/má vliv?

Hele mně je to úplně jedno. Nesetkávám se s tím denně, tak to tolik neřeším. Když mi někdo náhodnej řekne něco takovýho, tak mi to spíš přijde vtipný, než abych se kvůli tomu cítil špatně.

Jak vnímáš současnou podporu společnosti respektive medializaci homosexuality?

Zajímavá otázka. Těžko říct. Tak takové to přirozené zastoupení v médiích, jako třeba videoklipy, filmy atd., tak to má určitě dobrou vliv, ale takový ty věci jako reklamy, tak to je příšerný, protože většinou to tvoří hetero lidi jenom za cílem na tom vydělat. Nikdo z nás nepotřebuje mít všude nonstop duhové vlajky, ale to v reklamách dělají. Proč se pak máme o něco snažit, když kvůli tomu působíme nejhůř. Já jsem třeba fanda akce jako je pride, ale nelíbí se mi to, co se děje kolem toho. Je to na mě moc, myslím si, že to může lehce kazit pohled na naši komunitu.

Myslíš, že se o tom teď mluví víc, než když ti bylo těch 8 let? A myslíš si, že by ti tehdy pomohlo, kdyby se o tom mluvilo tak jako teď?

Jo určitě se o tom mluví víc. A určitě by mi to pomohlo, asi bych to sám přijal dřív a mohl bych si víc užít mládí.

Co si myslíš o manželství pro všechny a o adopci?

Tak to by neměla být ani otázka, samozřejmě by to měli povolit. Mně ani nejde přes mysl, proč by měl existovat nějaký argument, který jde proti tomu.